

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ 2014-2020

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης

Διεύθυνση: Λεωφόρος Βύρωνος 29, 1409 Λευκωσία

Τηλέφωνο: (+357) 22602900 ή (+357) 22602901

Τηλεομοίωτο: (+357) 22666810

Ιστοσελίδα: www.dgpcd.gov.cy

Υπεύθυνος έκδοσης:

Γιώργος Γεωργίου

*Γενικός Διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων,
Συντονισμού και Ανάπτυξης*

Συλλογή κειμένων, συντονισμός και επεξεργασία υλικού:

Έλενα Ρούσου

Λειτουργός Προγραμματισμού

Η ετοιμασία της Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης 2014-2020 ήταν αποτέλεσμα ομαδικής εργασίας στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και του Κέντρου Παραγωγικότητας.

Συντονισμός έκδοσης και γλωσσική επιμέλεια:

Ερμούλλα Χριστοδούλου

Λειτουργός Τύπου και Πληροφοριών Α'

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκδότης:

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Γ.Τ.Π 187/2014-ηλεκτρονική έκδοση

ISBN: 978-9963-50-268-4

Τυπώθηκε στο Κυβερνητικό Τυπογραφείο

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
2014-2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	7
3.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	11
4.	ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	13
5.	ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	16
	5.1 Εκπαίδευση	16
	5.2 Κατάρτιση	17
6.	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ	24
7.	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	27
	• Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης	27
	• Προσαρμογή των συστημάτων ΔΒΜ στη νέα δομή της κυπριακής οικονομίας	28
	• Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης	28
	• Προώθηση της διαφάνειας των προσόντων και της κινητικότητας	28
	• Εκσυγχρονισμός της διακυβέρνησης της Διά Βίου Μάθησης και της ποιότητας και συμπεριληπτικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης	29
8.	ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΒΜ	30
	• Ενίσχυση της πρόσβασης και συμμετοχής όλων στη ΔΒΜ	30
	• Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης	33
	• Προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης για στήριξη της ΔΒΜ	35
	• Βελτίωση της απασχολησιμότητας	37
9.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	39
10.	ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	41
11.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	43

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγνωρίσει από πολύ νωρίς ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση συνεισφέρουν άμεσα στη μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης και αποτελούν βασικά στοιχεία τόσο για την προσωπική ολοκλήρωση όσο και για την ανάπτυξη εξειδικευμένου, καταρτισμένου και ευέλικτου ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο έχει τις δεξιότητες και τα προσόντα που χρειάζονται η ευρωπαϊκή οικονομία και η ευρωπαϊκή κοινωνία για να παραμείνουν ανταγωνιστικές και καινοτόμες, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και ένταξης. Η σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης φαίνεται σε διάφορες πολιτικές της, όπως η «Ευρώπη 2020» και η Πολιτική Συνοχής.

Η ανάγκη για επένδυση σε γνώση, δεξιότητες και ικανότητες, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων και σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης είναι επιτακτική. Η προσχολική εκπαίδευση και η σχολική εκπαίδευση θέτουν τις βάσεις. Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διευκόλυνση της μετάβασης από τον χώρο της εκπαίδευσης στον χώρο της εργασίας. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση εκπαιδεύει το προσωπικό που απαιτείται για την προώθηση της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενήλικων είναι απαραίτητη για ένα παραγωγικό ανθρώπινο δυναμικό.

Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να εκσυγχρονίζονται ώστε να αντιμετωπίζουν τις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ολοένα και μεγαλύτερη επίδραση της τεχνολογίας, τόσο στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης όσο και στη μάθηση.

Η φθίνουσα πορεία της κυπριακής οικονομίας των τελευταίων ετών επέφερε πολύ σοβαρές δυσχερείς επιπτώσεις που εξαπλώθηκαν σε όλο το οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι της Κύπρου, και αναμένεται ότι θα σημαδέψουν την πορεία της χώρας μας για πολλά χρόνια. Η κρίση στον τραπεζικό τομέα μετά τις αποφάσεις του Eurogroup τον Μάρτιο του 2013, και η επιδείνωση των δημοσιονομικών συνθηκών της χώρας τα τελευταία χρόνια συμπάρεσαν ολόκληρο το οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης της Κύπρου.

Υπό τις παρούσες συνθήκες της οικονομικής κρίσης, στην οποία καταγράφονται υψηλά επίπεδα ανεργίας, ιδίως στους νέους και στους μακροχρόνια ανέργους, η απόδοση υψηλής σημασίας στη Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ) αποτελεί παράγοντα εκ των ων ουκ άνευ καθώς επιτρέπει στα άτομα να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους, να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις αλλαγές, να κινούνται ελεύθερα μεταξύ διαφόρων επαγγελματίων όταν το επιβάλλουν οι συνθήκες.

Η ανάγκη για αυστηρή δημοσιονομική εξυγίανση, οι προοπτικές για αργούς ρυθμούς ανάπτυξης και η υψηλή ανεργία δεν πρέπει να αποτελέσουν εμπόδιο στη διαδικασία μεταρρύθμισης στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τη Στρατηγική της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη ΔΒΜ για την περίοδο 2014-2020. Η Στρατηγική καλύπτει την ανάπτυξη όλων των ειδών μάθησης (τυπικής, μη τυπικής και άτυπης, βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι). Η έκθεση ετοιμάστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ). Η Στρατηγική διαβιβάστηκε στους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους για σχόλια και οι απόψεις τους έχουν ενσωματωθεί σε αυτήν. Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 18.06.2014 ενέκρινε τη Στρατηγική.

Η Εθνική Στρατηγική ΔΒΜ 2014-2020 προσδιορίζει τους στρατηγικούς στόχους / άξονες προτεραιότητας και προδιαγράφει τις κατηγορίες δράσεων που θα προωθηθούν στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οι τέσσερις άξονες προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- i. Ενίσχυση της πρόσβασης και συμμετοχής όλων στη ΔΒΜ και αναγνώριση των αποτελεσμάτων της.
- ii. Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- iii. Προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης για στήριξη της ΔΒΜ.
- iv. Βελτίωση της απασχολησιμότητας (προώθηση της ένταξης/επανένταξης στην αγορά εργασίας).

Η εφαρμογή της Στρατηγικής για τη ΔΒΜ βασίζεται στην **ανάληψη της συνυπευθυνότητας από όλους τους αρμόδιους φορείς**. Η εξασφάλιση της ΔΒΜ για όλους αποτελεί **κοινή ευθύνη της Κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων**. Η Στρατηγική συμβάλλει στη μελλοντική θωράκιση της χώρας, ενώ παράλληλα είναι μια συνεισφορά προς την υλοποίηση των κοινών ευρωπαϊκών στόχων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής ΔΒΜ αποτελεί εκ των προτέρων αιρεσιμότητα για την προώθηση και υλοποίηση δράσεων με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαμορφώνουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο η Κύπρος προσαρμόζεται και δρα για προώθηση της ΔΒΜ. Τέτοιες αποφάσεις πολιτικής λαμβάνονται στα ακόλουθα πεδία:

- Στρατηγική «Ευρώπη 2020»
- Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης
- Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων
- Στρατηγικό Πλαίσιο «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020»
- Έγγραφο «Ανασχεδιασμός της Εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα» (Rethinking Education)
- Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό
- Σύσταση Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ορίζοντας 2020
- Μια στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία - επένδυση και ενδυνάμωση

Η **Στρατηγική «Ευρώπη 2020»** προδιαγράφει την ευρωπαϊκή στρατηγική για ανάπτυξη και απασχόληση, η οποία στοχεύει στην ενίσχυση της δυνατότητας της Ευρώπης για διατηρήσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα. Κυρίαρχη επιδίωξη της Στρατηγικής είναι η έξοδος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) από την κρίση και η μετατροπή της σε μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνική οικονομία της αγοράς. Η Στρατηγική βασίζεται σε τρεις συναρθρωμένους και αλληλοενισχυόμενους τομείς προτεραιότητας:

- **Έξυπνη ανάπτυξη**, με τη θεμελίωση της οικονομίας στη γνώση και την καινοτομία.
- **Διατηρήσιμη ανάπτυξη**, με την οικοδόμηση μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής οικονομίας που θα αξιοποιεί αποτελεσματικά τους διαθέσιμους πόρους, θα κατανέμει δίκαια τα κόστη και τα οφέλη και θα αναπτύσσει νέες διαδικασίες και τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων και πράσινων τεχνολογιών.
- **Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς**, με την οικοδόμηση μιας συνεκτικής κοινωνίας η οποία παρέχει στους πολίτες τα μέσα για διαχείριση των αλλαγών και συμμετοχή στην κοινωνία και οικονομία.

Η Στρατηγική θέτει **πέντε ποσοτικούς στόχους** - για την απασχόληση, την καινοτομία, την εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη και το κλίμα/την ενέργεια - προς επίτευξη μέχρι το 2020. Η Στρατηγική περιλαμβάνει επίσης επτά **«εμβληματικές πρωτοβουλίες»** που παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο η ΕΕ και οι εθνικές αρχές αλληλοϋποστηρίζονται σε τομείς που προάγουν τις προτεραιότητες αυτής της Στρατηγικής, όπως η καινοτομία («Ένωση καινοτομίας»), η ψηφιακή οικονομία («Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»), η απασχόληση («Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»), η νεολαία («Νεολαία σε κίνηση»), η βιομηχανική πολιτική («Μια

βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»), η καταπολέμηση της φτώχειας («Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας») και η αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων («Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»).

Η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης** έχει ως στόχο τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας σε όλη την Ένωση. Για την αντιμετώπιση των υψηλών επιπέδων ανεργίας στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε τον Απρίλιο του 2012 μια σειρά μέτρων για την τόνωση της απασχόλησης, τη **«Δέσμη μέτρων για την απασχόληση»** (Employment Package) η οποία βασίζεται στην **Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας** («New Skills for New Jobs»), στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Τα μέτρα αυτά επιδιώκουν:

- Να στηρίξουν τη **δημιουργία θέσεων εργασίας**, μειώνοντας τη φορολόγηση της εργασίας, χρησιμοποιώντας την επιδότηση των προσλήψεων, καθώς και αξιοποιώντας τη δυναμική τομέων, όπως η πράσινη οικονομία, οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας, η υγεία και η κοινωνική μέριμνα.
- Να αποκαταστήσουν τη **δυναμικότητα των αγορών εργασίας** στηρίζοντας τους εργαζόμενους όταν αλλάζουν εργασία ή επιστρέφουν, μετά από αδράνεια, στην απασχόληση, επενδύοντας σε νέες δεξιότητες με την καλύτερη πρόβλεψη και παρακολούθηση των αναγκών, καθώς και προωθώντας την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.
- Να ενισχύσουν τη **διαχείριση των πολιτικών απασχόλησης**, εντείνοντας την παρακολούθησή τους έτσι ώστε τα οικονομικά θέματα να μην υπερισχύουν των θεμάτων απασχόλησης και των κοινωνικών θεμάτων.

Η **Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων** ενισχύει τις δράσεις που περιγράφονται στη δέσμη μέτρων για την απασχόληση και στοχεύει στη στήριξη των νέων που δεν βρίσκονται στην εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση σε περιοχές με ποσοστό ανεργίας των νέων πάνω από 25%. Ιδιαίτερα, οι πόροι της πρωτοβουλίας θα διατεθούν στα κράτη-μέλη για χρηματοδότηση μέτρων για εφαρμογή της **σύστασης για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (youth guarantee)** για να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι μέχρι την ηλικία των 25 ετών λαμβάνουν ποιοτική προσφορά θέσης εργασίας, συμπληρωματική εκπαίδευση ή κατάρτιση, εντός τεσσάρων μηνών από την αποχώρηση από την εκπαίδευση ή από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι.

Το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης μέχρι το 2020 **«Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020»**, θέτει κοινούς στρατηγικούς στόχους στα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη ολόκληρο το φάσμα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την προοπτική της ΔΒΜ, καλύπτοντας όλα τα επίπεδα και τα είδη μάθησης (συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης) και έχει τέσσερις στρατηγικούς στόχους:

- **Υλοποίηση της ΔΒΜ και της κινητικότητας**, ώστε να υπάρξει πρόοδος στην εφαρμογή των στρατηγικών ΔΒΜ, την εκπόνηση εθνικών πλαισίων προσόντων και τη δημιουργία περισσότερο ευέλικτων διόδων μάθησης ενώ θα πρέπει να επεκτείνεται η κινητικότητα με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού χάρτη ποιότητας για την κινητικότητα.
- **Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης**, ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να αποκτήσουν βασικές ικανότητες καθώς και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα όλων των επιπέδων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- **Προαγωγή της ισότητας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά** ώστε η εκπαίδευση και η κατάρτιση να δίνουν τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες να αποκτούν και να αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που είναι αναγκαίες για την απασχολησιμότητά τους καθώς και να υποστηρίζουν την περαιτέρω μάθηση, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

- **Ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας καθώς και του επιχειρηματικού πνεύματος σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης**, ώστε να προάγεται η απόκτηση εγκάρσιων ικανοτήτων από όλους τους πολίτες, να διασφαλίζεται η λειτουργία του τριγώνου γνώσης (εκπαίδευση-έρευνα-καινοτομία) και να προάγεται η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Το έγγραφο «**Ανασχεδιασμός της Εκπαίδευσης**» (Rethinking Education) εξετάζει το θέμα της μεταρρύθμισης και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη στην Ευρώπη μέσα από την αύξηση της παραγωγικότητας και της προσφοράς ανθρώπινου δυναμικού με υψηλή εξειδίκευση. Προτεραιότητα δίνεται στους ακόλουθους τομείς:

- Ανάπτυξη επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης παγκόσμιου επιπέδου για να αυξηθεί η ποιότητα των επαγγελματικών δεξιοτήτων.
- Προώθηση της μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων υψηλής ποιότητας πρακτική εξάσκηση, μαθητεία και διττά μοντέλα μάθησης που διευκολύνουν τη μετάβαση από τη μάθηση στην εργασία.
- Προώθηση εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων ώστε να εξασφαλίζονται κατάλληλα προγράμματα σπουδών και η παροχή κατάλληλων δεξιοτήτων.
- Προώθηση της κινητικότητας.

Η Πολιτική Συνοχής της ΕΕ υιοθετήθηκε για να γεφυρώσει τις ανισότητες ανάπτυξης και ευημερίας των περιφερειών και των κρατών μελών και εφαρμόζεται μέσα από τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)) και το **Ταμείο Συνοχής**. Το ΕΚΤ προωθεί την ένταξη στην απασχόληση των ανέργων και των κατηγοριών του πληθυσμού που μειονεκτούν, μέσω της χρηματοδότησης κυρίως δράσεων κατάρτισης και επιδότησης της απασχόλησης.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα **Erasmus+** είναι το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό για την περίοδο 2014-2020. Το **Erasmus+** ενοποιεί το Πρόγραμμα ΔΒΜ (Lifelong Learning Programme) 2007-2013, το Νέα Γενιά σε Δράση (Youth in Action), και πέντε προγράμματα διεθνούς συνεργασίας (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink και το πρόγραμμα για συνεργασία με βιομηχανοποιημένες χώρες). Το Πρόγραμμα στοχεύει στη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας, καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Ο συνολικός προϋπολογισμός θα ανέλθει σε **14,7 δισ. ευρώ**. Αναμένεται ότι **πάνω από 4 εκατομμύρια Ευρωπαίοι** θα μπορέσουν να σπουδάσουν, να επιμορφωθούν, να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα καθώς και να συμμετάσχουν σε δράσεις εθελοντισμού στο εξωτερικό. Επίσης, το Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει **διακρατικές συμπράξεις** μεταξύ ιδρυμάτων και οργανισμών στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία και να γεφυρωθεί ο κόσμος της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας.

Το Erasmus+ θα στηρίξει παράλληλα τις εθνικές προσπάθειες για εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Στον τομέα του αθλητισμού θα χρηματοδοτήσει τοπικές δράσεις καθώς και διασυνοριακά σχέδια αντιμετώπισης προβλημάτων όπως οι σημενοί αγώνες, το ντοπάρισμα, η βία και ο ρατσισμός.

Οι Εθνικές Υπηρεσίες οι οποίες είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση του Προγράμματος στην Κύπρο είναι το Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης (ΙΔΕΠ ΔΒΜ) και ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου (ΟΝΕΚ)

Η επικύρωση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που αποκτώνται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος (μέσω μη τυπικής και άτυπης μάθησης), μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας,

στην προώθηση της κινητικότητας, ειδικότερα στην περίπτωση ατόμων που μειονεκτούν κοινωνικοοικονομικά ή που δεν διαθέτουν εξειδίκευση, και στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης.

Κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας, το Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας/Εκπαίδευσης κατέληξε σε πολιτική συμφωνία αναφορικά με τη **Σύσταση για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης**. Βάσει της Σύστασης όλα τα κράτη-μέλη καλούνται να **θεσπίσουν μηχανισμούς για την επικύρωση αυτών των τύπων μάθησης το αργότερο μέχρι το 2018** - σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες. Σε αυτή τη διαδικασία ένας εξουσιοδοτημένος φορέας θα επιβεβαιώνει την επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων με βάση ένα σχετικό πρότυπο.

Το πρόγραμμα **Ορίζοντας 2020** είναι το χρηματοδοτικό μέσο για την εφαρμογή της Ένωσης Καινοτομίας, μια εμβληματική πρωτοβουλία της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με στόχο τη διασφάλιση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Εκλαμβάνεται ως ένα μέσο για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Δίνει έμφαση στην ανάπτυξη επιστήμης αριστείας, στη βιομηχανική υπεροχή και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι η Ευρώπη παράγει παγκόσμιας κλάσης επιστήμη, αίρει τα εμπόδια στην καινοτομία και καθιστά ευκολότερη τη συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην παροχή καινοτομίας.

Η **στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία** έχει τρεις πρωταρχικούς και αλληλένδετους στόχους που συνδέονται στενά με:

- Τη **δημιουργία περισσότερων ευκαιριών** για τους νέους στην εκπαίδευση και την απασχόληση
- Τη **βελτίωση της πρόσβασης** και την **πλήρη συμμετοχή** όλων των νέων στην κοινωνία
- Την **προαγωγή της αμοιβαίας αλληλεγγύης** μεταξύ της κοινωνίας και των νέων

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνονται κατά καιρούς στην Κύπρο διαμορφώνουν το κυπριακό περιβάλλον ΔΒΜ. Τέτοιες αποφάσεις πολιτικής περιέχονται στα ακόλουθα:

- Συμφωνία Διευκόλυνσης Χρηματοδοτικής Στήριξης, Μνημόνιο Συναντίληψης
- Περίγραμμα Αναπτυξιακής Πολιτικής
- Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Κύπρο
- Ψηφιακή Στρατηγική της Κύπρου

Καθοριστικό παράγοντα που επηρεάζει το περιβάλλον στην Κύπρο αποτελούν οι συνθήκες που δημιουργεί η οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα η οποία σε συνδυασμό με την επιδείνωση της δημοσιονομικής κατάστασης, της αδυναμίας αντιμετώπισης των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων και των αναγκών για ανακεφαλαιοποίηση, εξυγίανση και εξορθολογισμό του τραπεζικού συστήματος, οδήγησε στη **Συμφωνία Διευκόλυνσης Χρηματοδοτικής Στήριξης** μεταξύ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Το **Μνημόνιο Συναντίληψης** μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας καθορίζει τρεις βασικούς στόχους του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής που αφορούν την αποκατάσταση και αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα, τη δημοσιονομική εξυγίανση και την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Όπως προβλέπεται και στο Μνημόνιο Συναντίληψης θα εκπονηθούν **Μελέτες για την αναδιοργάνωση της δομής και τρόπου λειτουργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας**. Από τις εν λόγω μελέτες αναμένεται να προκύψουν εισηγήσεις για εξορθολογισμό των δομών και αποφυγή επικαλύψεων στην οργάνωση της κρατικής μηχανής, θα επιδιωχθούν οικονομίες κλίμακας, ενώ παράλληλα θα ληφθεί υπόψη η παράμετρος της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη. Στο πλαίσιο αυτό έγινε και μελέτη που αφορά στη διοικητική οργάνωση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και στην αξιολόγηση της προόδου της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Ο προγραμματισμός μέχρι σήμερα γινόταν μέσα από το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Το τελευταίο ΣΣΑ αφορούσε την περίοδο 2007-2013. Από το 2014 εισάγεται νέα διαδικασία προγραμματισμού η οποία περιλαμβάνει την ετοιμασία ενός **περιγράμματος Αναπτυξιακής Πολιτικής καθώς και τριετή Στρατηγικά Σχέδια** από κάθε Υπουργείο.

Την περίοδο 2014-2020 θα διατεθούν στην Κύπρο από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) περίπου **€960** εκ. την περίοδο 2014-2020.

Η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) της Κύπρου αποτελεί το ευρύτερο στρατηγικό έγγραφο προγραμματισμού, το οποίο καθορίζει τις προτεραιότητες χρηματοδότησης της Κύπρου από τα εν λόγω Ταμεία την περίοδο 2014-2020, όπως αυτές απορρέουν από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και προοπτικών ανάπτυξης

της χώρας, καθώς και τους θεματικούς στόχους στους οποίους θα επενδύσει η Κύπρος την περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο του σχετικού Ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου. Ένας από τους Στρατηγικούς Στόχους της ΣΕΣ ορίζεται η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Η ΓΔ ΕΠΣΑ ανέθεσε στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας σε συνεργασία με ερευνητική ομάδα του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου να ετοιμάσει τη **Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Κύπρο**. Η εφαρμογή της Στρατηγικής έχει ως σκοπό την αναμόρφωση των παραγωγικών κλάδων, τον εκσυγχρονισμό τους, την τεχνολογική τους διαφοροποίηση, την τόνωση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας, την αξιοποίηση νέων μορφών καινοτομίας και τη διείσδυση σε νέες αγορές. Στη Στρατηγική επισημαίνεται ότι η παιδεία είναι βασικός πυλώνας ανάπτυξης που θα πρέπει να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο. Δεν υπάρχει ικανοποιητική διασύνδεση των επιχειρήσεων με τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα. Πρέπει να ενισχυθεί η καλλιέργεια ερευνητικής και καινοτομικής κουλτούρας στο ευρύτερο κοινό, στη νέα γενιά και στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Οι τομείς στους οποίους δύναται η Κύπρος να στηρίξει την αναπτυξιακή της πολιτική είναι ο τουρισμός, η ενέργεια, η γεωργία, οι μεταφορές (ναυτιλία), η υγεία και οι κατασκευές, καθώς επίσης οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και το περιβάλλον που έχουν αναγνωρισθεί ως οριζόντιοι τομείς. Η Στρατηγική αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο 2014.

Η «Ψηφιακή Στρατηγική της Κύπρου» 2012-2020 είναι σύμφωνη με τους στόχους και τις δράσεις που προτείνονται στο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη. Το όραμα της είναι: «οι ΤΠΕ να υποστηρίξουν την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, καθώς και τη συμμετοχή των πολιτών στον κοινωνικό, πολιτιστικό και πολιτικό τομέα». Δύο από τους στόχους της Στρατηγικής σχετίζονται με την εκπαίδευση και κατάρτιση:

- Ο Στρατηγικός Στόχος 3 «συμμετοχή όλων των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων) στην ψηφιακή Κύπρο» περιλαμβάνει τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό όλων των πολιτών.
- Ο Στρατηγικός Στόχος 4 «Εκπαίδευση και Μάθηση» αφορά την προώθηση της Ψηφιακής Εκπαίδευσης με τη χρήση των ΤΠΕ.

4. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και μέχρι το 2007, η οικονομία της Κύπρου χαρακτηριζόταν από μακροοικονομική σταθερότητα και αύξηση της απασχόλησης. Από το 2008 και έπειτα τα ποσοστά απασχόλησης άρχισαν να μειώνονται.

Με βάση την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού το συνολικό ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 15-64 ετών το 2007 ανήλθε στο 71%, το 2012 μειώθηκε στο 64,6% ενώ το 2013 μειώθηκε περαιτέρω στο 61,7%. Ο μέσος όρος (ΜΟ) της ΕΕ₂₈ ήταν 64% το 2012 και το 2013. Οι διαφορές στα ποσοστά απασχόλησης είναι, επίσης, εμφανείς και μεταξύ των δύο φύλων. Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ήταν 62,4% το 2007, 59,4% το 2012 και 56,9% το 2013. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ήταν 80% το 2007, 70,4% το 2012 και 67,0% το 2013. Στην ΕΕ το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ήταν 58,1% το 2007, 58,5% το 2012 και 58,7% το 2013. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ήταν 72,4% το 2007, 69,6% το 2012 και 69,4% το 2013.

Τα ποσοστά απασχόλησης ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα των απασχολουμένων, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 1 πιο κάτω. Τα πιο χαμηλά ποσοστά απασχόλησης έχουν τα άτομα ηλικίας 15-24 ετών, ενώ τα ψηλότερα ποσοστά έχουν τα άτομα ηλικίας 35-44 ετών.

Πίνακας 1 (%)

	Ηλικίες									
	15-24		25-34		35-44		45-54		55-64	
	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈
2007	37,4	37,2	85,3	77,5	85,5	81,6	80,3	77,4	55,9	44,5
2012	28,1	32,7	77,3	73,9	80,9	79,5	77,1	77,7	50,7	48,7
2013	23,5	32,2	74,8	73,4	79,2	79,0	72,5	77,4	49,6	50,1

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Eurostat)

Το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο ενώ κυμαινόταν συγκριτικά σε χαμηλά επίπεδα, έχει αυξηθεί δραματικά τα τελευταία χρόνια, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 2 πιο κάτω:

Πίνακας 2 (%)

2007		2012		2013	
Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈
3,9	7,2	11,8	10,5	15,9	10,8

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Eurostat)

Εμφανείς είναι οι διαφορές στα ποσοστά ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 3 πιο κάτω:

Πίνακας 3 (%)

2007				2012				2013			
Άνδρες		Γυναίκες		Άνδρες		Γυναίκες		Άνδρες		Γυναίκες	
Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈	Κύπρος	ΕΕ ₂₈
3,4	6,6	4,6	7,9	12,5	10,4	11,1	10,6	16,5	10,8	15,2	10,9

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Eurostat)

Το ποσοστό ανεργίας για άτομα ηλικίας 15-24 ετών ανήλθε στο 27,8% το 2012 από 10,2% το 2007. Το 2013 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε περαιτέρω στο 38,9%. Το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ₂₈ ήταν 15,6%, 23% και 23,4% για τα έτη 2007, 2012 και 2013 αντίστοιχα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων αποτελείται από άτομα με δευτεροβάθμια εκπαίδευση (39,9% το 2007, 42,6% το 2012 και 43% το 2013), ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των ανέργων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (30,5% το 2007, 35,9% το 2012, και 34,9% το 2013).

Το 2013 το ποσοστό της μακροπρόθεσμης ανεργίας ανήλθε στο 6,1% του εργατικού δυναμικού.

Ο μέσος όρος των εγγεγραμμένων ανέργων για ολόκληρο το 2013 ανήλθε σε 46.765 πρόσωπα σε σύγκριση με 36.362 πρόσωπα για το 2012 σημειώνοντας αύξηση 28,6%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Αυγούστου 2014, έφτασε τα 45.583 πρόσωπα. Με βάση τα στοιχεία διορθωμένα για εποχικές διακυμάνσεις που δείχνουν την τάση της ανεργίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων τον Αύγουστο 2014 αυξήθηκε στα 47.865 πρόσωπα σε σύγκριση με 47.826 τον προηγούμενο μήνα.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Το ΥΕΠΚΑ στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ανεργίας των νέων μέσα από την παροχή σε αυτούς ευκαιριών κατάρτισης ή και απασχόλησης, εφαρμόζει μια σειρά από σχέδια που στοχεύουν αποκλειστικά στους νέους.

Ταυτόχρονα, το ΥΕΠΚΑ σε συνεργασία με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και την εμπλοκή όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και Τμημάτων (Τμήμα Εργασίας, ΚΕΠΑ, ΑνΑΔ, Μονάδα ΕΚΤ), του ΥΠΠ, του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Υπουργείου Οικονομικών, και του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, ετοίμασε ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση των Νέων (ΕΣΔΑΝ). Εντός Σεπτεμβρίου 2014 θα συζητηθεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση των δράσεων του με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΚΤ. Ακολούθως θα υποβληθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Σε αυτό περιλαμβάνονται μέτρα άμεσης, καθώς και μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης εφαρμογής, όπως επίσης και Σχέδιο Δράσης για εφαρμογή της Σύστασης «Εγγύηση για τη Νεολαία».

Αφετηρία για την ετοιμασία του ΕΣΔΑΝ αποτελεί Έκθεση η οποία ετοιμάστηκε από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, και στην οποία αποτυπώνεται η κατάσταση στην αγορά εργασίας σε σχέση με τους νέους. Η διαδικασία ετοιμασίας του ΕΣΔΑΝ προβλέπει την εμπλοκή και των κοινωνικών εταίρων καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων μέσα από τη διοργάνωση ημερίδων.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ «ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ»

Το Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση της σύστασης «**Εγγύηση για τη Νεολαία**», θα προσφέρει σε νέους ηλικίας από 15 έως 24 ετών, που δεν βρίσκονται σε εργασία, εκπαίδευση ή κατάρτιση, μία προσφορά καλής ποιότητας εργασίας, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης, εντός ενός τετραμήνου από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την επίσημη εκπαίδευση. Ήδη ορισμένες δράσεις του Σχεδίου Εγγυήσεων υλοποιούνται κυρίως από κονδύλια της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Οι υπόλοιπες δράσεις αφορούν χρηματοδότηση από τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020. Το Σχέδιο Δράσης υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2013, αφού προηγουμένως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ) προβλέπεται να διαδραματίσει κεντρικό/βασικό ρόλο στην υλοποίηση της Εγγύησης για τη Νεολαία. Θα αποτελέσει το σημείο εστίασης μεταξύ όλων των φορέων που θα υλοποιούν δράσεις για τους νέους και θα κατευθύνει τους νέους στη βάση εξατομικευμένων υπηρεσιών στα διάφορα προγράμματα και σχέδια που θα εφαρμοστούν. Εξατομικευμένες υπηρεσίες θα παρέχονται από εκπαιδευμένους Συμβούλους Απασχόλησης και σε εργοδότες, με στόχο την αύξηση του αριθμού κενών θέσεων που διαχειρίζεται η ΔΥΑ και την τοποθέτηση νέων σε αυτές, μέσω των διάφορων επιχορηγούμενων προγραμμάτων.

Μεταξύ των μέτρων που έχουν αποφασιστεί ότι θα συμπεριληφθούν στην υλοποίηση της Σύστασης είναι η κατάρτιση ατόμων ηλικίας 15-24 ετών σε προγράμματα κατάρτισης σε τομείς, επαγγέλματα και θέματα για τα οποία διαπιστωμένα υπάρχουν ανάγκες στην οικονομία, τα οποία θα είναι βασισμένα στα Πρότυπα Επαγγελματικά Προσόντα και θα διοργανώνονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πρόσθετα, θα παρέχονται προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις σε Κύπρο για απόφοιτους τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, επιδότηση της απασχόλησης σε τομείς της οικονομίας που η επιχείρηση ανήκει σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία (τουρισμός, ενέργεια, παιδεία, υγεία, πράσινη και γαλάζια οικονομία, πληροφορική) και προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας.

5. ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που υπάρχουν στην Κύπρο: από την προδημοτική εκπαίδευση, μέχρι ευκαιρίες σε εργαζομένους, σε ανέργους, σε ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, καθώς και ευκαιρίες γενικά για ενήλικες.

5.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει τη γενική ευθύνη για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της πολιτικής στην εκπαίδευση. Καλύπτει όλα τα επίπεδα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω:

5.1.1 Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- i. **Προδημοτική Εκπαίδευση:** είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά ηλικίας 4 8/12 - 5 8/12 χρόνων. Επιπλέον, στα δημόσια νηπιαγωγεία καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες ενός μεγάλου ποσοστού παιδιών ηλικίας 3 - 4 8/12 χρόνων, νοουμένου ότι υπάρχουν κενές θέσεις.
- ii. **Δημοτική Εκπαίδευση:** είναι υποχρεωτική για παιδιά ηλικίας 5 8/12 μέχρι 11 8/12 χρόνων. Στοχεύει: (1) στην απόκτηση επαρκών γνώσεων και δεξιοτήτων για κάθε γνωστικό αντικείμενο, (2) στην ανάπτυξη αξιών και συμπεριφορών και (3) στην καλλιέργεια ιδιοτήτων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που απαιτούνται στη σύγχρονη κοινωνία.

5.1.2 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- i. **Μέση Γενική Εκπαίδευση:** Προσφέρεται σε δύο αυτοτελείς κύκλους σπουδών, τον γυμνασιακό και τον λυκειακό κύκλο. Η φοίτηση στο γυμνάσιο είναι υποχρεωτική, μέχρις ότου ο μαθητής συμπληρώσει τον γυμνασιακό κύκλο ή το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, οποιοδήποτε από τα δύο επισυμβεί πρώτο. Το Γυμνάσιο αποτελεί έναν αυτοτελή κύκλο σπουδών γενικής εκπαίδευσης με στόχο την ανθρωπιστική καλλιέργεια των μαθητών. Συμπληρώνει τη γενική παιδεία που παρέχει το Δημοτικό Σχολείο και προετοιμάζει τους μαθητές για το Λύκειο ή την Τεχνική/Επαγγελματική εκπαίδευση. Στο Ενιαίο Λύκειο προσφέρονται μαθήματα κοινού κορμού, μαθήματα κατεύθυνσης και μαθήματα ειδικού ενδιαφέροντος ή/και εμπλουτισμού. Ταυτόχρονα, παρέχεται η προοπτική συνέχισης των σπουδών, όσο και η δυνατότητα για προ-επαγγελματική κατάρτιση και εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που να στοχεύουν σε πρόσβαση στην αγορά εργασίας.
- ii. **Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ):** Προσφέρεται σε δύο κατευθύνσεις, τη θεωρητική και την πρακτική. Το απολυτήριο της ΜΤΕΕ, είναι αναγνωρισμένο ως ισότιμο του απολυτηρίου δημόσιου εξατάξιου σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης. Οι προσφερόμενοι κλάδοι σπουδών στη θεωρητική και πρακτική κατεύθυνση είναι οι: Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία, Πολιτική Μηχανική - Αρχιτεκτονική, Σχέδιο, Ξυλουργική / Επιπλοποιία, Καλλιτεχνικές Σπουδές, Ένδυση, Κομμωτική, Γεω-

πονία, Υπηρεσίες, Ξενοδοχειακά και Επισιτιστικές Τέχνες. Τα Προγράμματα προσφέρονται σε δώδεκα Τεχνικές Σχολές παγκύπρια.

- iii. **Εσπερινά Γυμνάσια και Λύκεια:** Παρέχουν τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών σε όσους αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το ημερήσιο σχολείο πριν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και ταυτόχρονα να απασχολούνται επαγγελματικά. Με την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών μπορούν να εισαχθούν σε σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

5.1.3 Ειδική εκπαίδευση

Η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των παιδιών στην εκπαίδευση αποτελεί βασική αρχή του ΥΠΠ. Παιδί με ειδικές ανάγκες για το οποίο προσδιορίστηκε Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση μπορεί να φοιτήσει σε τάξη συνηθισμένου σχολείου, σε Ειδική Μονάδα ενός συνηθισμένου σχολείου ή σε Ειδικό Σχολείο εφοδιασμένο με τις κατάλληλες υποδομές.

5.1.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση

- i. **Τριτοβάθμια εκπαίδευση:** Λειτουργούν τρία δημόσια (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου) και πέντε ιδιωτικά πανεπιστήμια. Λειτουργούν επίσης δημόσιες σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΞΙΚ, Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης, Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου), καθώς και ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επισημαίνεται ότι το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και είναι το μοναδικό Πανεπιστήμιο που προσφέρει προγράμματα κατάρτισης.

5.2 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι κύριοι φορείς που προωθούν την παροχή κατάρτισης είναι η ΑνΑΔ, το ΥΠΠ, το ΥΕΠΚΑ και άλλα υπουργεία και δημόσια ιδρύματα. Επιπλέον, ιδιωτικά ιδρύματα, όπως κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης, συμβουλευτικοί οίκοι και επιχειρήσεις παρέχουν διάφορα προγράμματα για ενήλικες.

5.2.1

- i. **Νέα Σύγχρονη Μαθητεία (ΝΣΜ):** Συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ της ΕΕ και την Κυπριακή Δημοκρατία. Το ΚΕΠΑ είναι ο Φορέας Υλοποίησης του Έργου και το ΥΠΠ είναι ο Εμπλεκόμενος Φορέας. Η ΝΣΜ έχει ως βασικούς στόχους:
 - Την προσφορά σε άτομα που εγκαταλείπουν το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς βασικές ικανότητες ή επαγγελματικές δεξιότητες, εναλλακτικών τρόπων μάθησης έτσι ώστε να καθίστανται ικανοί για περαιτέρω μάθηση ή / και απασχόληση.
 - Τη διασφάλιση της κινητικότητας των νέων μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της απασχόλησης.
 - Τη βελτίωση της προσφοράς εργασίας νέων ανθρώπων με επαρκή και πιστοποιημένα επαγγελματικά προσόντα.
- ii. **Εσπερινές Τεχνικές Σχολές:** Προσφέρουν μια δεύτερη ευκαιρία σε άτομα μετασχολικής ηλικίας που δεν έχουν ολοκληρώσει τη Μέση Εκπαίδευση. Το αναλυτικό πρόγραμμα σε κάθε κλάδο και ειδικότητα είναι κοινό με το αναλυτικό πρόγραμμα του αντίστοιχου κλάδου/ειδικότητας των πρωινών τάξεων των Τεχνικών Σχολών, προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες των μαθητών που παρακολουθούν τα βραδινά μαθήματα. Η φοίτηση είναι τετραετής και οδηγεί σε απόκτηση Απολυτηρίου, το οποίο είναι ισάξιο και ισότιμο με αυτό που απονέμουν οι Τεχνικές Σχολές. Λειτουργούν δύο Εσπερινές Τεχνικές Σχολές στη Λευκωσία και στη Λεμεσό.

5.2.2 Μετα-σχολική εκπαίδευση και κατάρτιση - Προ-πανεπιστημιακό επίπεδο

- i. **Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ):** Προσφέρουν εξειδικευμένη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μεταλυκειακού επιπέδου σε απόφοιτους Μέσης Εκπαίδευσης. Προσφέρονται σε όλες τις επαρχίες. Τα προγράμματα των ΜΙΕΕΚ είναι συναφή με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρέχουν επιστημονικές, τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες και ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από ευελιξία και προσαρμοστικότητα προς τις ραγδαία επιτελούμενες αλλαγές στην απασχόληση, την οικονομία, τα επαγγέλματα και το περιεχόμενο των επαγγελμάτων. Επιπρόσθετα, εμπειρογνώμονες από τον χώρο της βιομηχανίας και την ακαδημαϊκή κοινότητα διδάσκουν εξειδικευμένα θέματα. Η φοίτηση, διετούς διάρκειας, προσφέρεται σε απογευματινό χρόνο και περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση στη βιομηχανία, σε επιχειρήσεις ή αλλού.
- ii. **Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ):** Το Ινστιτούτο προσφέρει σήμερα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα:
 1. Ξενοδοχειακή και Τουριστική Διεύθυνση
 2. Μαγειρικές Τέχνες.Τα προγράμματα αυτά είναι τριετούς διάρκειας και προσφέρονται σε επίπεδο ανώτερου διπλώματος με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) το οποίο δίνει τη δυνατότητα στον φοιτητή να μεταφέρει πιστωτικές μονάδες σε περίπτωση που επιθυμεί συνέχιση των σπουδών του στην Κύπρο ή στο εξωτερικό. Τα προγράμματα προσφέρουν ολοκληρωμένη επαγγελματική εκπαίδευση και ευρεία πρακτική κατάρτιση, η οποία δίνει τη δυνατότητα στον απόφοιτο να έχει πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών επιλογών.
- iii. **Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου (ΑΑΚ):** Η ΑΑΚ είναι ο αποκλειστικός φορέας εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των μελών του Αστυνομικού Σώματος. Είναι αναγνωρισμένη ως Σχολή Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρει η ΑΑΚ παρέχουν τη δυνατότητα μόρφωσης και επιμόρφωσης για απόκτηση περισσότερων γνώσεων, δεξιοτήτων και πρακτικών, μέσα από τη φιλοσοφία της σύγχρονης αστυνόμευσης και παράλληλα της διά βίου μάθησης. Σχεδιάζονται σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες της Υπηρεσίας και έχουν ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Η ΑΑΚ συνεργάζεται στενά με τις Αστυνομικές Ακαδημίες άλλων ευρωπαϊκών χωρών και ιδιαίτερα με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σεμιναρίων και συνεδρίων.

5.2.3 Διά Βίου Μάθηση εργαζομένων

Η **Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)** λειτουργεί **προγράμματα** δραστηριοτήτων κατάρτισης που απευθύνονται σε εργαζομένους:

1. **Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο:** Στόχος είναι ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, σε όλους τους τομείς της οικονομίας για κάλυψη των αναγκών του προσωπικού τους σε όλα τα επίπεδα.
2. **Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό:** Στόχος είναι η επιμόρφωση στο εξωτερικό στελεχών των επιχειρήσεων σε νέες αντιλήψεις και μεθόδους διεύθυνσης, καθώς και σε εξειδικευμένα θέματα που αποσκοπούν στη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στην Κύπρο.
3. **Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης - Συνήθη:** Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών κατάρτισης των εργοδοτούμενων μέσω της συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται από ιδρύματα και οργανισμούς κατάρτισης.

4. **Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης - Ζωτικής Σημασίας:** Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών κατάρτισης των εργοδοτούμενων μέσα από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται από ιδρύματα και οργανισμούς κατάρτισης σε θέματα ή τομείς που αποτελούν προτεραιότητα για την οικονομία του τόπου.
5. **Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Συνδικαλιστικών Στελεχών:** Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών κατάρτισης των συνδικαλιστικών στελεχών σε θέματα που σχετίζονται με τη συνδικαλιστική δραστηριότητα τους. Τα προγράμματα κατάρτισης εφαρμόζονται από Κέντρα Συνδικαλιστικής Κατάρτισης.

Το **ΥΠΠ** προσφέρει τα ακόλουθα:

- i. **Απογευματινά και βραδινά Τμήματα Τεχνικών Σχολών:** Παρέχουν συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση σε εργαζόμενους ενήλικες. Παρέχουν, επίσης, κατάρτιση που στοχεύει στην επανένταξη των ανέργων ατόμων στην αγορά εργασίας σε τομείς όπου παρατηρείται έλλειψη σε εξειδικευμένους εργατές. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι μονοετούς και τριετούς διάρκειας σπουδών. Τα μονοετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού, ενώ τα τριετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού που είναι ισότιμο με το Απολυτήριο που απονέμεται από τις Τεχνικές Σχολές όσον αφορά στο τεχνικό μέρος.
- ii. **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ):** Μεριμνά για τη συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων και διευκολύνει τους εκπαιδευτικούς στην προσπάθειά τους για επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.
Τα Προγράμματα Επιμόρφωσης του ΠΙ σχεδιάζονται με βάση τις προτεραιότητες και τις εμφάσεις του ΥΠΠ, τις ανάγκες των Διευθύνσεων του ΥΠΠ και των ίδιων των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση. Το ΠΙ εφαρμόζει επαναλαμβανόμενες σειρές μαθημάτων για διευθυντικά στελέχη όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, για νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς και μέντορες, για ομογενείς και για εκπαιδευτικούς οι οποίοι διδάσκουν αλλόγλωσσους μαθητές. Επιπρόσθετα προγραμματίζει και διεξάγει εκπαιδευτικές έρευνες και μελέτες, παρακολουθεί και αποδελτιώνει τις σύγχρονες τάσεις της παιδαγωγικής, προωθεί την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και μεριμνά για τη συγγραφή και έκδοση διδακτικών βιβλίων, τον σχεδιασμό Αναλυτικών Προγραμμάτων και την παραγωγή διδακτικού υλικού.
- iii. **Μονάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:** Αποτελεί τον συντονιστικό φορέα του ΥΠΠ για τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης σε επίπεδο τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Προσφέρει περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα μη-τυπικής εκπαίδευσης σε μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, καθώς και σε φοιτητές διάφορων επιστημονικών πεδίων. Παράγει σχετικό εκπαιδευτικό υλικό για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα διδακτικής και μεθοδολογίας του αντικειμένου και συνεργάζεται με το σύνολο των ενδιαφερομένων μερών για παροχή ολοκληρωμένων διεπιστημονικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε γονείς, τοπικούς πληθυσμούς και διάφορες επαγγελματικές ομάδες. Συμμετέχει σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και διεθνή δίκτυα με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, και καλών πρακτικών στα θέματα που αφορούν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

Το **ΥΕΠΚΑ** προσφέρει τα ακόλουθα:

- i. **ΑΞΙΚ:** Προσφέρει **Επιμορφωτικά Προγράμματα** στους τομείς της ειδικότητάς του, προσαρμοσμένα στις ανάγκες της ξενοδοχειακής, επισιτιστικής και ευρύτερης τουριστικής βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Με βάση τον Προγραμματισμό Δραστηριοτήτων Κατάρτισης εφαρμόζει τα πιο κάτω Προγράμματα:

1. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα για την εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία. Το ΑΞΙΚ είναι Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για Νεοπροσλαμβανόμενους Ανέργους χωρίς προηγούμενη πείρα στον τομέα της ξενοδοχειακής βιομηχανίας με στόχο την εργοδότησή τους σε ξενοδοχειακές μονάδες.
2. Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης για την Ξενοδοχειακή, Επισιτιστική και ευρύτερη Τουριστική Βιομηχανία στο πλαίσιο των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης της ΑνΑΔ.

Τέλος, το ΑΞΙΚ συνεισφέρει στο Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΕΠ) που εφαρμόζει η ΑνΑΔ ως Εξεταστικό Κέντρο για τα πρότυπα που αφορούν την Ξενοδοχειακή Βιομηχανία.

- ii. **ΚΕΠΑ:** Προσφέρει **Επιμορφωτικά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης για εργαζόμενους σε επιχειρήσεις/οργανισμούς** στο πλαίσιο των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης της ΑνΑΔ. Απευθύνονται κυρίως σε εργαζόμενους τεχνίτες στον ιδιωτικό τομέα οι οποίοι επιθυμούν να εμπλουτίσουν και να αναβαθμίσουν τις γνώσεις τους και να βελτιώσουν ή και να αναπτύξουν νέες δεξιότητες στον τομέα / ειδικότητά τους. Τα προγράμματα αυτά αφορούν κυρίως τεχνική /επαγγελματική κατάρτιση και κατάρτιση σε θέματα ασφάλειας και υγείας. Τα προγράμματα τεχνικής επαγγελματικής κατάρτισης επικεντρώνονται σε τομείς που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης, όπως η βιομηχανία φυσικού αερίου και πετρελαίου, σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως τα φωτοβολταϊκά συστήματα και στην προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών. Τα προγράμματα είναι ευθυγραμμισμένα με τα επαγγελματικά πρότυπα της ΑνΑΔ και απώτερος στόχος είναι σταδιακά όλα τα προγράμματα κατάρτισης να οδηγούν σε πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων. Τα προγράμματα Ασφάλειας και Υγείας προσφέρονται και για δημοσίου υπαλλήλους.
- iii. **ΚΕΠΑ:** Προσφέρει **Ταχύρρυθμα προγράμματα αρχικής τεχνικής/επαγγελματικής κατάρτισης** στο πλαίσιο των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης της ΑνΑΔ. Τα προγράμματα αυτά απευθύνονται σε νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και περιλαμβάνουν τόσο ιδρυματική όσο και ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση. Καθορίζονται από την ΑνΑΔ στη βάση των μελετών που διεξάγει για τις ανάγκες στην αγορά εργασίας. Με τις προοπτικές που παρουσιάζονται σε σχέση με το φυσικό αέριο, έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί προγράμματα αυτού του τύπου σε εξειδικευμένες ειδικότητες συγκολλήσεων και βιομηχανικών σωληνώσεων. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, να επεκταθεί και να εμπλουτιστεί με νέα προγράμματα κατά την περίοδο 2014-2020.
- iv. Το **Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης** προσφέρει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διεύθυνσης και Δημόσιας Διοίκησης, το οποίο προσφέρει στους εργαζόμενους στον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα την ευκαιρία να ετοιμαστούν για μια διευθυντική καριέρα.

Το **Υπουργείο Οικονομικών** προσφέρει τα ακόλουθα:

- i. **Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ):** Αποστολή της είναι να συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας και γενικότερα στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης προς όφελος του πολίτη και της κοινωνίας, κυρίως μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικής μάθησης και ανάπτυξης για τη δημόσια διοίκηση, τόσο σε ατομικό, όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα η ΚΑΔΔ προσφέρει τα ακόλουθα προγράμματα:
 1. «**Πρόγραμμα Εκπαίδευσης για Στρατηγική, Ηγετική και Διευθυντική Ανάπτυξη της Κυπριακής Δημόσιας Υπηρεσίας**».
 2. «**Εκπαίδευση για την ανάπτυξη της διοικητικής και ηγετικής ικανότητας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης**».
 3. Προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής του **Οδηγού Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των**

Δημοσίων Υπαλλήλων σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως.

4. **Συγχρηματοδοτούμενο Έργο σε Συνεργασία με την Επίτροπο Διοικήσεως για την Καταπολέμηση της Βίας Εναντίον των Γυναικών.**
5. **Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στις διαδικασίες προώθησης βελτιωτικών αλλαγών για εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας.**

Επιπρόσθετα η ΚΑΔΔ προσφέρει τις ακόλουθες δράσεις:

1. Υλοποίηση πρωτοβουλίας για ανάπτυξη του εναλλάξιμου προσωπικού μέσω της σύστασης και εκπαίδευσης Πυρήνων Μάθησης.
2. Περαιτέρω προώθηση πρωτοβουλίας για τη συστηματική και αποκεντρωμένη διαχείριση της μάθησης στους οργανισμούς της δημόσιας υπηρεσίας.
3. Συνέχιση του Προγράμματος Βασικής Κατάρτισης στην Κυπριακή Δημόσια Διοίκηση, των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προκύπτουν μέσα από τη Διάγνωση Αναγκών Μάθησης καθώς και προγραμμάτων που αφορούν θέματα ασφάλειας και υγείας (συνεργασία με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας).
4. Υλοποίηση εργαστηρίων με θέμα «Διαπολιτισμικότητα - Διαφορετικότητα στον Εργασιακό Χώρο».
5. Συνέχιση της προσπάθειας για μετατροπή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της ΚΑΔΔ σε προγράμματα Ηλεκτρονικής Μάθησης.

Το **Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως** προσφέρει τα ακόλουθα:

- i. **Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου (ΑΑΚ):** Η ΑΑΚ φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση των μελών του Αστυνομικού Σώματος.

5.2.4 Ένταξη ανέργων και αδρανούς δυναμικού στην απασχόληση

Η ΑνΑΔ παρέχει τα ακόλουθα **προγράμματα κατάρτισης για ανέργους:**

1. Σχέδιο Στελέχωσης Επιχειρήσεων με Απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Στόχος είναι η βελτίωση της οργάνωσης και διεύθυνσης των επιχειρήσεων και οργανισμών μέσα από τη στελέχωση και κατάρτιση νέων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ΑνΑΔ παρέχει κίνητρα στις επιχειρήσεις για να προσφέρουν θέσεις εργασίας, πρακτική κατάρτιση και εργασιακή πείρα διάρκειας έξι μηνών σε απόφοιτους.
2. Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Πτυχιούχων για Απόκτηση Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις/ Οργανισμούς: Συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ και την ΑνΑΔ Έργο κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Στόχος είναι η παροχή ευκαιριών απόκτησης εργασιακής πείρας σε ανέργους νέους πτυχιούχους, με σκοπό τη βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους με την παράλληλη παροχή δυνατότητας σε επιχειρήσεις/οργανισμούς να αξιοποιήσουν προσοντούχο προσωπικό.
3. Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης - Ταχύρρυθμα: Στόχος είναι η παροχή βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων σε ανέργους και σε ανειδίκευτα άτομα που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, για να μπορέσουν να απασχοληθούν σε επαγγέλματα για τα οποία παρατηρούνται ανάγκες στην αγορά εργασίας.
4. Βελτίωση της Απασχολησιμότητας των Ανέργων και του Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού - Συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΚΤ και την ΑνΑΔ Έργα κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013: Στόχος είναι η προσφορά ευκαιριών συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης και σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας σε επιχειρήσεις για ανέργους και οικονομικά αδρανείς γυναίκες, ώστε

να βελτιωθούν ουσιαστικά οι δυνατότητες ένταξης/επανεκπαίδευσής τους στην εργασία. Τα έργα αυτά βρίσκονται σε πορεία ολοκλήρωσης.

5. Λειτουργήσαν, επίσης, δύο Σχέδια ως Σύμπραξη της ΑνΑΔ (συντονιστής), της ΔΥΑ, του ΚΕΠΑ και του ΑΞΙΚ. Τα Σχέδια έληξαν στις 31/12/2013 και μέσα στο 2014 ολοκληρώνονται τα τελευταία προγράμματα. «Σχέδιο Στήριξης της Απασχόλησης με Εξατομικευμένη Κατάρτιση Ανέργων στις Επιχειρήσεις»: Στόχος είναι η παροχή κινήτρων σε εργοδότες, με τη μορφή χορηγίας και καθοδήγησης, για εξατομικευμένη κατάρτιση μακροχρόνια άνεργων ατόμων, για πλήρωση δηλωμένων κενών θέσεων εργασίας. Το Σχέδιο στοχεύει και στην αντικατάσταση προσωρινά απασχολούμενων αλλοδαπών από τρίτες χώρες με Κύπριους ή κοινοτικούς μακροχρόνια άνεργους.
- «Σχέδιο Επιμόρφωσης Ανέργων»: Στόχος είναι η παροχή ευκαιριών κατάρτισης σε άτομα που καθίστανται άνεργα λόγω της οικονομικής κρίσης, με επιδίωξη την επανεκπαίδευσή τους στην απασχόληση.

Το **ΥΕΠΚΑ** προσφέρει τα ακόλουθα:

- i. Το **Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης (ΜΙΔ)**: προσφέρει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διεύθυνσης Επιχειρήσεων. Το Πρόγραμμα πλήρους φοίτησης απευθύνεται σε άνεργους πτυχιούχους και τους προσφέρει τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις διευθυντικές τους δεξιότητες μέσα από ιδρυματική κατάρτιση και τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για απόκτηση πρακτικής εμπειρίας.

5.2.5 Κατάρτιση για άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας:

- i. Το **ΥΕΠΚΑ** παρέχει προγράμματα κατάρτισης για ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Το **Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες** (ΤΚΕΑΑ) του ΥΕΠΚΑ, εφαρμόζει τα ακόλουθα Σχέδια Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης για άτομα με αναπηρίες:
1. Σχέδιο Απασχόλησης με Στήριξη
 2. Σχέδιο για δημιουργία και λειτουργία μικρών μονάδων για σκοπούς αυτοεργοδότησης ατόμων με αναπηρίες
 3. Σχέδιο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες

5.2.6 Ειδικές δράσεις για τη νεολαία:

- i. Ο ΟΝΕΚ προωθεί τα ακόλουθα:
1. Την ενεργό συμμετοχή των νέων με την εμπλοκή τους σε Σχέδια μη τυπικής και άτυπης μάθησης, τα οποία επιχορηγούνται από το εθνικό πρόγραμμα «Πρωτοβουλίες Νέων». Το Πρόγραμμα παρέχει κίνητρα στους νέους για κινητικότητα και ενεργό συμμετοχή στα πολιτιστικά, αθλητικά, πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα της Κύπρου. Στόχος του είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενεργών πολιτών μέσω του εθελοντισμού.
 2. Τη συμμετοχή των νέων σε Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης π.χ. μουσικής, χορού, τέχνης, ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.ά. που προσφέρονται από τα Πολυκέντρα Νεολαίας του ΟΝΕΚ.
 3. Τη συμμετοχή των νέων σε σεμινάρια/εργαστήρια που διοργανώνονται από τα Κέντρα Πληροφόρησης (ΚΕΠΛΗ) Νέων του ΟΝΕΚ π.χ. δημιουργίας επιχειρηματικού σχεδίου, ανάπτυξης δεξιοτήτων καριέρας και ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων μέσα από τα Career Camps.
 4. Προγράμματα Πρόληψης: (α) σε μαθητές για την ανάπτυξη ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων με στόχο την πρόληψη της παραβατικότητας και την προώθηση ενός θετικού τρόπου ζωής από τα Κέντρα

πρόληψης «Μικρή Άρκτος», (β) σε ομάδες μαθητών υψηλού κινδύνου από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες «Πρόταση» κατόπιν αιτήματος του σχολείου, (γ) εκπαίδευση εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών για θέματα πρόληψης.

5.2.7 Κατάρτιση γενικά για ενήλικες:

- i. **Επιμορφωτικά Κέντρα:** Αποτελούν το μεγαλύτερο πρόγραμμα γενικής επιμόρφωσης ενηλίκων. Προσφέρουν ποικιλία διεπιστημονικών θεμάτων τα οποία εστιάζονται στη διδασκαλία και εκμάθηση ξένων γλωσσών, στις τέχνες και χειροτεχνίες, σε πολιτιστικά προγράμματα, στην υγεία, σε πρακτικές εφαρμογές, στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και σε άλλα θέματα γενικής φύσης. Παράλληλα, προσφέρουν δωρεάν μαθήματα σε Ιδρύματα, Στέγες Ενηλίκων, στις Κεντρικές Φυλακές, Κέντρα Φροντίδας Ηλικιωμένων καθώς και σε ειδικές ομάδες στις οποίες φοιτούν αναλφάβητοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, ανάπηροι, εγκλωβισμένοι, κατάδικοι, ψυχικά ασθενείς και άτομα τρίτης ηλικίας. Επίσης, προσφέρουν δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά επαναπαρισθέντων Κυπρίων, σε πολιτικούς πρόσφυγες και σε Τουρκοκύπριους, καθώς επίσης και δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της τουρκικής γλώσσας σε Ελληνοκύπριους.
- ii. **Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ):** Παρέχουν σειρά μαθημάτων σε μαθητές όλων των βαθμίδων καθώς και σε ενήλικες, τόσο σε αστικά κέντρα όσο και σε αγροτικές περιοχές. Λειτουργούν παγκύπρια 41 ΚΙΕ Διδάσκονται ξένες γλώσσες, πληροφορική, ενισχυτικά μαθήματα για μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου, μαθήματα προετοιμασίας για τις Παγκύπριες Εξετάσεις. Προσφέρονται δωρεάν μαθήματα Ελληνικής Γλώσσας σε Τουρκοκύπριους, καθώς και Τουρκικής Γλώσσας σε Ελληνοκύπριους. Τα άτομα που φοιτούν στα ΚΙΕ παρακάθονται σε Ενιαίες Γραπτές Εξετάσεις του ΥΠΠ για εξασφάλιση Πιστοποιητικού Επιτυχίας, το οποίο αναγνωρίζεται από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας και την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.
- iii. **Ανοικτό Σχολείο (ΑΣ):** Μέσω του θεσμού αυτού οι σχολικοί χώροι μετατρέπονται (σε χρόνο που δεν χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του επίσημου Αναλυτικού Προγράμματος) σε κέντρα πολιτισμού, αθλητισμού, ψυχαγωγίας, δημιουργίας και επιμόρφωσης. Ανάμεσα στις επιδιώξεις του ΑΣ αποτελεί η ενεργοποίηση των μελών κάθε Δήμου ή Κοινότητας για συμμετοχή στο κοινωνικό γίνεσθαι, η βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσα από την καλλιέργεια και την απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων για προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη, η στοχευμένη παροχή -ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των δημοτών κάθε ηλικίας, αλλά κυρίως των μαθητών- ευκαιριών για υγιή ενασχόληση ώστε να μειωθεί η αντικοινωνική συμπεριφορά κατά τον μη εργάσιμο χρόνο των σχολικών μονάδων, καθώς και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Λειτουργούν 10 ΑΣ σε παγκύπρια κλίμακα.

6. ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ

Στο Πλαίσιο της Στρατηγικής «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020» καθορίστηκαν πέντε ποσοτικά σημεία αναφοράς:

– Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης:

Το ποσοστό του πληθυσμού που εγκαταλείπει πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση (ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18-24 με ανώτατο μορφωτικό επίπεδο το γυμνάσιο -3 χρόνια- και τώρα δεν φοιτά σε σχολείο) ήταν **9,1% το 2013** (σε σύγκριση με 11,4% το 2012, 11,3%, του 2011 και 12,7% το 2010) το οποίο είναι χαμηλότερο από το **11,9%** που ήταν ο **ΜΟ της ΕΕ₂₈**. Ο **στόχος** που έθεσε η **ΕΕ για το 2020**, ο οποίος **αποτελεί και εθνικό στόχο**, είναι **να μειωθεί το ποσοστό** αυτό στο **10%** (Πηγή Eurostat).

Το ποσοστό αυτό δεν αντανακλά την κυπριακή πραγματικότητα καθώς λόγω της μεθοδολογίας της Eurostat δεν περιλαμβάνονται (1) οι φοιτητές του εξωτερικού (είναι άνω των 20.000, το οποίο αντιστοιχεί σε 40% του συνόλου των φοιτητών και σε 23,4% της εν λόγω ηλικιακής ομάδας) καθώς και (2) οι στρατιώτες, ενώ περιλαμβάνονται οι ξένοι εργάτες από τρίτες χώρες που κατά 40% έχουν διαρρεύσει από την εκπαίδευση.

Στα πλαίσια του Σχεδίου «Εγγύηση για τη Νεολαία» υπάρχει πρόταση για γνωστοποίηση εκ μέρους του ΥΠΠ, των στοιχείων των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση, στη ΔΥΑ (λαμβάνοντας υπόψη τον Περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων Νόμο).

– Αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη ΔΒΜ:

Το ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων (% των ατόμων ηλικίας 25-64 χρονών) στη ΔΒΜ ήταν **6,9% το 2013** (σε σύγκριση με 7,4% το 2012 και 8,5% το 2008) δηλαδή μικρότερο του **10,4%** που είναι ο **ΜΟ της ΕΕ₂₈** (Πηγή Eurostat). **Στόχος της ΕΕ** είναι η **αύξηση** του ποσοστού αυτού **στο 15% μέχρι το 2020**. Ο **εθνικός στόχος** είναι η αύξηση του ποσοστού αυτού στο **12% μέχρι το 2020**.

– Αύξηση του πληθυσμού με προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

Το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών με προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν **47,8% το 2013** (σε σύγκριση με 49,9% το 2012 και 47,1% το 2008). Το ποσοστό αυτό είναι πολύ υψηλότερο από το **ΜΟ της ΕΕ₂₈** που ήταν **36,8%** (Πηγή Eurostat). Ο **στόχος της ΕΕ** είναι το **ποσοστό αυτό να φθάσει το 40% μέχρι το 2020**. **Στόχος της Κύπρου για το 2020** είναι το ποσοστό αυτό να είναι **46%**.

Η πραγματική πρόκληση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση συνδέεται με την αναντιστοιχία μεταξύ των νέων αναγκών της αγοράς εργασίας και του προφίλ των πτυχιούχων. Οι Κύπριοι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χαρακτηρίζονται από υψηλά ποσοστά στις κοινωνικές επιστήμες, στις εμπορικές και στις νομικές σπουδές (49% έναντι ΜΟ της ΕΕ 35,7% το 2011) και χαμηλά ποσοστά στους τομείς «υγείας και πρόνοιας» και μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας (Mathematics Science Technology-MST) (αντίστοιχα 7,6% και 13,3% έναντι ΜΟ της ΕΕ 15,1% και 21,9%).

- **Συμμετοχή στην προδημοτική εκπαίδευση:**

Αφορά στο ποσοστό του πληθυσμού (4 ετών μέχρι την ηλικία στην οποία ξεκινά η δημοτική εκπαίδευση - στην Κύπρο 4-5 8/12 ετών), που συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση. **Ο στόχος της ΕΕ είναι το ποσοστό αυτό να φθάσει το 95% μέχρι το 2020.** Στην Κύπρο το ποσοστό αυτό ήταν 84,7% το 2006 ενώ το 2011 ανήλθε στο 85% και **το 2012 μειώθηκε στο 83,8%.**

- **Μείωση των ατόμων με χαμηλή επίδοση στις βασικές δεξιότητες:**

Το ΥΠΠ συμμετείχε για πρώτη φορά την περίοδο 2009-2012 στο Πρόγραμμα PISA (Programme for International Student Assessment) το οποίο διοργανώνεται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ- OECD-Organisation for Economic Cooperation and Development) και εστιάζεται στην αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων, καταγράφει τον βαθμό στον οποίο οι 15χρονοι/ες μαθητές/τριες (που βρίσκονται στο τέλος της υποχρεωτικής τους εκπαίδευσης) έχουν κατακτήσει βασικές γνώσεις και δεξιότητες. Το Πρόγραμμα το οποίο επαναλαμβάνεται κάθε τρία χρόνια εστιάζεται σε τρία γνωστικά αντικείμενα: Μαθηματικά, Κατανόηση Κειμένου και Φυσικές Επιστήμες.

Τα αποτελέσματα της Κύπρου που περιλαμβάνονται στη Διεθνή Έκθεση Αποτελεσμάτων του Δεκεμβρίου (OECD, 2013), η οποία περιλαμβάνει στοιχεία για τις 65 χώρες που έλαβαν μέρος, αναφέρουν τα ακόλουθα όσον αφορά στους δείκτες στόχευσης:

- Μαθηματικά: Η Κύπρος κατατάσσεται στην 46η θέση. Ποσοστό 42% των μαθητών/τριών βρίσκεται κάτω από το Επίπεδο 2 (βασικό επίπεδο), ενώ ποσοστό 3,7% βρίσκεται στα δύο ανώτερα επίπεδα (5 και 6).
- Κατανόηση κειμένου: Η Κύπρος κατατάσσεται στην 44η θέση. Ποσοστό 32,8% των μαθητών/τριών βρίσκεται κάτω από το Επίπεδο 2 (βασικό επίπεδο), ενώ ποσοστό 4% βρίσκεται στα δύο ανώτερα επίπεδα (5 και 6).
- Φυσικές επιστήμες: Η Κύπρος κατατάσσεται στην 50η θέση. Ποσοστό 38,1% των μαθητών/τριών βρίσκεται κάτω από το Επίπεδο 2 (βασικό επίπεδο), ενώ ποσοστό 2% βρίσκεται στα δύο ανώτερα επίπεδα (5 και 6).

Η συμμετοχή της Κύπρου στη Διεθνή Έρευνα Δεξιοτήτων Ενηλίκων PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) του ΟΟΣΑ, που διεξήχθη για πρώτη φορά κατά την περίοδο 2008-2013 κατέγραψε για πρώτη φορά τις βασικές γνωστικές δεξιότητες του ενήλικου πληθυσμού ηλικίας 16-65 ετών, οι οποίες αποτιμώνται σε γνωστικά επίπεδα και αναφέρονται στις ικανότητες μαθηματικού αλφαριθμητισμού (numeracy), γλωσσικού αλφαριθμητισμού (literacy) και επίλυσης προβλήματος, είναι αναγκαίες για την ανάγνωση, αναζήτηση, κατανόηση και χρήση έντυπης και ηλεκτρονικής πληροφορίας. Στην έρευνα συμμετείχαν 24 χώρες, εκ των οποίων οι 17 είναι χώρες κράτη μέλη της ΕΕ.

Ως προς τους δείκτες στόχευσης, η Κύπρος εμφανίζεται να διαφοροποιείται από τον διεθνή και τον ευρωπαϊκό ΜΟ σε δεξιότητες γλωσσικού, μαθηματικού αλλά και τεχνολογικού αλφαριθμητισμού με τους δείκτες να παρουσιάζονται χαμηλότεροι.

Σε σχέση με τις δεξιότητες αναγνωστικού αλφαριθμητισμού, το μεγαλύτερο ποσοστό των Κυπρίων ηλικίας 16-65 ετών παρουσιάζονται να έχουν δεξιότητες που τους επιτρέπουν να διαβάζουν και να κατανοούν λέξεις, προτάσεις και απλά κείμενα.

Όσον αφορά σε δεξιότητες τεχνολογικού αλφαριθμητισμού, η PIAAC έδειξε ότι σχεδόν ένας στους τέσσερις Κύπριους δεν έχει εμπειρία ή βασικές δεξιότητες χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή. Το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό διεθνώς και ευρωπαϊκά, το οποίο φτάνει το 14% και 15%, αντίστοιχα.

Σε αντίθεση με τα αποτελέσματα των περισσότερων χωρών, η νεότερη γενιά (ηλικίας 16-24 ετών) βρίσκεται σε κατώτερα επίπεδα δεξιοτήτων από τις ηλικιακές ομάδες 35-54. Η επίδοση των νέων (ηλικίας 16-29) με προσόντα

ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι σημαντικά καλύτερη από εκείνη των ατόμων με προσόντα μέχρι κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι πρόσφατοι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας έως 29 ετών) βρίσκονται σε χαμηλότερα επίπεδα γλωσσικού και μαθηματικού αλφαριθμητισμού σε σχέση με τους πρόσφατους απόφοιτους της ανώτερης δευτεροβάθμιας των χωρών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις.

Η έρευνα αποκαλύπτει επίσης ότι το ποσοστό του συνόλου των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων είναι κάτω από το ΜΟ της ΕΕ (11% για τον αλφαριθμητισμό και 15% για την αριθμητική, σε σύγκριση με 20% και 24% αντίστοιχα). Τα ανειδίκευτα άτομα στην Κύπρο είναι τρεις φορές λιγότερο πιθανό να συμμετέχουν σε μάθηση σχετιζόμενη με την εργασία σε σύγκριση με τα άτομα με υψηλό επίπεδο ειδίκευσης.

Περισσότερες πληροφορίες για τις Έρευνες υπάρχουν στις ιστοσελίδες (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4).

7. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Η **δομή της κυπριακής οικονομίας διαφοροποιείται δραστικά** με τη συρρίκνωση του τραπεζικού τομέα, καθώς και συναφών με αυτόν τομέων, την παραπέρα μείωση του δημόσιου τομέα αλλά και τις προοπτικές ανάπτυξης που παρουσιάζουν νέοι ή και υφιστάμενοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, όπως είναι το πετρέλαιο και φυσικό αέριο, η πράσινη οικονομία, ο τουρισμός, η υγεία και κοινωνική μέριμνα.

Παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης στην κυπριακή οικονομία, και τις προσπάθειες για οικονομική εξυγίανση και εφαρμογή των δεσμεύσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συναντίληψης, το όραμα, οι στόχοι, οι σκοποί και οι άξονες της πολιτικής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και γενικότερα τη ΔΒΜ δεν αναστάλθηκαν. Η πολιτεία έχει θέσει στις προτεραιότητές της τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και την αναβάθμιση και βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης. Είναι γνωστό ότι με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι δαπάνες που αφορούν στον τομέα της παιδείας ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέρχονται στο 8,1%, ποσοστό που κατατάσσει την Κύπρο στην κορυφή της Ευρώπης ως προς τις δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση. Κύρια επιδίωξη για το ΥΠΠ παραμένει ότι το υψηλό ποσοστό δαπανών θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στα αποτελέσματα των μαθητών και ενηλίκων σε διεθνείς έρευνες όπου αποτυπώνεται το επίπεδο απόκτησης γνώσεων και κομβικών δεξιοτήτων.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης και κατάρτισης, επανακτά βασικό ρόλο στις στρατηγικές για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και τη διατήρηση της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς και της οικονομικής ανάπτυξης. Πιο κάτω παρουσιάζονται βασικοί τομείς εστίασης:

- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης

Η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Κύπρος έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας με **συρρίκνωση της απασχόλησης και δραματική αύξηση της ανεργίας**. Σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης αποτελεί η **αξιοποίηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης στον μέγιστο δυνατό βαθμό**.

Ο **εμπλουτισμός των γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων** και η απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση τους από τις επιχειρήσεις και στην παραμονή τους στην ενεργό απασχόληση.

Η διευκόλυνση της προσαρμογής στις νέες συνθήκες της αγοράς εργασίας, των **νεοεισερχόμενων** ατόμων και των **ανέργων**, ιδιαίτερα των **νέων και των μακροχρόνια ανέργων**, όπως επίσης και των ατόμων με αναπηρία, είναι απαραίτητη. Σημαντικό εργαλείο αποτελεί η προώθηση της μάθησης με βάση την εργασία ενσωματώνοντας στοιχεία όπως η **πρακτική άσκηση, η απόκτηση εργασιακής πείρας και η απόκτηση επαγγελματικών προσόντων**.

- Προσαρμογή των συστημάτων Διά Βίου Μάθησης στη νέα δομή της κυπριακής οικονομίας

Παρατηρούνται δραστικές διαφοροποιήσεις της δομής της οικονομίας με μείωση της συνεισφοράς παραδοσιακά ισχυρών τομέων οικονομικής δραστηριότητας αλλά και την ανάδειξη της προοπτικής ανάπτυξης νέων ή και υφιστάμενων τομέων.

Η **εξέλιξη της κυπριακής οικονομίας σε μια πιο πράσινη οικονομία** που να στηρίζεται στην ορθολογική αξιοποίηση των πόρων, να μειώνει τις εκπομπές άνθρακα, να αυξάνει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, να αναβαθμίζει τις μεταφορές και να προωθεί την ενεργειακή απόδοση αποτελεί στόχο υψηλής προτεραιότητας για την Κύπρο. Αυτό προϋποθέτει την απόκτηση πράσινων γνώσεων, δεξιοτήτων και νοοτροπίας από το ανθρώπινο δυναμικό τόσο σε νέα επαγγέλματα που δημιουργούνται όσο και σε υφιστάμενα επαγγέλματα.

Η **ύπαρξη φυσικού αερίου** στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας οδηγεί στη δημιουργία ευσίωνων προοπτικών οικονομικής ανάπτυξης τόσο μέσα από την ανάδειξη νέων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, όσο και μέσα από την ενίσχυση των δυνατοτήτων ανάπτυξης υφιστάμενων τομέων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την όσο το δυνατό πληρέστερη αξιοποίηση των διαφαινόμενων προοπτικών ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας είναι η **ύπαρξη αριθμητικά επαρκούς και κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού**. Αυτό προϋποθέτει την ανάλογη προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Κύπρου για να παρέχουν τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και προσόντα.

Επισημαίνεται ότι το ΥΠΠ σε συνεργασία με το ΥΕΠΚΑ, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, την ΑνΑΔ και το ΚΕΠΑ, ανέλαβε τη **διαμόρφωση Στρατηγικής για Εκπαίδευση και Κατάρτιση στον Τομέα των Υδρογονανθράκων**. Στόχος είναι να καλυφθούν οι άμεσες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ανάγκες της κυπριακής οικονομίας στον τομέα αυτό.

Σύμφωνα με σχετική μελέτη της ΑνΑΔ, από την εξεύρεση και εκμετάλλευση φυσικού αερίου, προκύπτουν ανάγκες απασχόλησης και κατάρτισης, που διακρίνονται σε τέσσερα βασικά στάδια: της εξερεύνησης, της εξόρυξης και μεταφοράς στη στεριά, της επεξεργασίας και παραγωγής, της διανομής και εξαγωγής.

Οι μεγαλύτερες ανάγκες απασχόλησης προκύπτουν από τη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών που απαιτούνται για την επεξεργασία, την υδροποίηση, τη μεταφορά και τη διανομή του φυσικού αερίου.

- Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης

Τα αποτελεσματικά και ποιοτικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ζωτικής σημασίας ειδικότερα για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας. Μεγάλη προσοχή πρέπει να δοθεί στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων από όλους.

Οι **υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης** που διαθέτουν οι σχολές, τα ιδρύματα και οργανισμοί εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και οι επιχειρήσεις χρειάζεται να εκσυγχρονιστούν περαιτέρω αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρουν οι **τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας**.

- Προώθηση της διαφάνειας των προσόντων και της κινητικότητας

Η αναγνώριση των προσόντων ανεξαρτήτως του τρόπου που αποκτήθηκαν (μέσω τυπικής, μη τυπικής ή άτυπης μάθησης) συμβάλλουν στην καλύτερη μετάβαση μεταξύ των διάφορων τομέων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η ανάπτυξη του ολοκληρωμένου **Εθνικού Πλαισίου Προσόντων** και ειδικότερα η παραπέρα προώθηση του **Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων**, αναμένεται να έχει καθοριστικής σημασίας επιπτώσεις στη διά βίου μάθηση και την κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού.

- **Εκσυγχρονισμός της διακυβέρνησης της Διά Βίου Μάθησης και της ποιότητας και συμπεριληπτικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης**

Υπάρχει ανάγκη για εισαγωγή συστημάτων πρόσληψης, αξιολόγησης και διοίκησης των συστημάτων Διά Βίου Μάθησης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εποχής και επαγγελματικής ανάπτυξης των παροχών της. Παράλληλα, χρειάζεται να συνεχιστούν οι προσπάθειες για βελτίωση και εκσυγχρονισμό του περιεχομένου της εκπαίδευσης, διαπερατότητα μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων και χρήση νέων τεχνολογιών.

8. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΒΜ

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση κατέχουν πρωτεύοντα ρόλο στην αντιμετώπιση των κοινωνικο-οικονομικών, δημογραφικών, τεχνολογικών, καθώς και περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν όλοι οι πολίτες.

Η διασφάλιση της παροχής αποτελεσματικής και ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό που θα προωθήσει την επίτευξη της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα προωθήσει την απασχολησιμότητα, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη όλων και την κοινωνική συνοχή.

Οι παρούσες συνθήκες της οικονομικής κρίσης και οι πιεστικές προκλήσεις για τη χώρα για αντιμετώπιση των αναγκών της οικονομίας επιβάλλουν την επικέντρωση σε λύσεις για την αναχαίτιση της ραγδαία αυξανόμενης ανεργίας ειδικότερα των νέων και επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Για να εισέλθει η Κύπρος σε τροχιά ανάκαμψης, είναι πολύ σημαντικό να ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό της και η απασχολησιμότητά του μέσω της αναβάθμισης των ικανοτήτων του, καθώς και η απόκτηση νέων εγκάρσιων δεξιοτήτων σχετικών με την επιχειρηματικότητα, την τεχνολογία και τις γλώσσες, τα οποία έχουν κεφαλαιώδη σημασία για την ικανότητα των ατόμων να προσαρμόζονται στην αλλαγή. Η συσχέτιση της απόκτησης δεξιοτήτων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας στο ευρύτερο ανοικτό πλαίσιο αποτελεί πρώτη επιδίωξη.

Το όραμα της Κύπρου ως προς τη Διά Βίου Μάθηση είναι ο καθορισμός μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής η οποία θα καλύπτει κάθε είδους μάθηση: τυπική, μη-τυπική και άτυπη σε όλα τα επίπεδα: από την προσχολική, τη δημοτική, τη μέση γενική και επαγγελματική εκπαίδευση έως και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων. Μέσα από τη στρατηγική αυτή επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός συστήματος που να διασφαλίζει ότι όλα τα άτομα θα έχουν την παρώθηση, τη στήριξη, τα μέσα, τους πόρους και τον χρόνο για συμμετοχή σε μαθησιακές δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, με στόχο τη δημιουργία μιας κοινωνίας στην οποία όλοι οι πολίτες θα έχουν τα εφόδια, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις οποιοσδήποτε προκλήσεις, θα έχουν τη δυνατότητα να κινούνται ελεύθερα μεταξύ μαθησιακών πλαισίων, επαγγελματών, περιοχών και χώρων, θα συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα, και θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού της χώρας.

Άξονες Προτεραιότητας:

i. Ενίσχυση της πρόσβασης και συμμετοχής όλων στη ΔΒΜ και αναγνώριση των αποτελεσμάτων της

Οι δράσεις στοχεύουν, μεταξύ άλλων, σε καλύτερη μετάβαση μεταξύ των διάφορων τομέων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεγαλύτερο άνοιγμα προς τη μη τυπική και άτυπη μάθηση, μεγαλύτερη διαφάνεια και αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, περαιτέρω προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, βελτίωση της ποιό-

τητας των συστημάτων καθοδήγησης, αύξηση της ορατότητας και της ελκυστικότητας των ευκαιριών για εκπαίδευση και κατάρτιση, στην προσφορά ίσων ευκαιριών για μάθηση σε όλους περιλαμβανομένων όσων προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον, όσων έχουν ειδικές ανάγκες και των μεταναστών.

Δράσεις που θα προωθηθούν:

1. Δημιουργία **Εθνικής Βάσης Δεδομένων για τις Ευκαιρίες Εκπαίδευσης στην Κύπρο**: Το Τμήμα Εργασίας σε συνεργασία με το Δίκτυο Euroguidance Κύπρου θα υλοποιήσουν έργο, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την ΕΕ, για τον σχεδιασμό και δημιουργία Εθνικής Βάσης Δεδομένων Ευκαιριών Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και διασύνδεσή της με την ευρωπαϊκή πύλη του ΠΛΩΤΕΑ II. Η υλοποίηση του Έργου δύναται να αρχίσει εντός του 2015 και έχει διάρκεια υλοποίησης δύο χρόνια.
2. Δημιουργία **Συστήματος Υπηρεσιών Υποστήριξης (ΣΥΥ)**: Το ΣΥΥ είναι ένα ολοκληρωμένο eGovernment ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης πληροφοριών και αυτοματισμού διαδικασιών (Turnkey eGovernment Solution). Το ΣΥΥ έχει ως σκοπό την παροχή προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς βελτιωμένων ποιοτικά υπηρεσιών όσον αφορά τη διεκπεραίωση των διοικητικών καθηκόντων τους ή/και την επίσπευση των διαδικασιών και του χρόνου ανταπόκρισης του ΥΠΠ σε οποιαδήποτε αιτήματα των πιο πάνω φορέων. Το Έργο περιλαμβάνεται ανάμεσα στα έργα που υποβλήθηκαν από το ΥΠΠ για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020.
3. Υλοποίηση δράσεων (διοργάνωση εκδηλώσεων, έκδοση ενημερωτικού υλικού) στο πλαίσιο του **Ανανεωμένου Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για την Εκπαίδευση Ενηλίκων** με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη ΔΒΜ.
4. Δημιουργία της **πλατφόρμας EPALÉ (Electronic Platform for Adult Learning in Europe) (Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων)**: είναι μια νέα πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η πλατφόρμα αποτελεί την πιο πρόσφατη εξέλιξη στο πλαίσιο της διαρκούς δέσμευσης της ΕΕ για την προώθηση της υψηλής ποιότητας στην εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη. Θα είναι ανοικτή σε δασκάλους, εκπαιδευτές και εθελοντές, καθώς και σε υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, ερευνητές και ακαδημαϊκούς που συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων.
5. Συνέχιση και εντατικοποίηση της **ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης**, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Στόχος είναι ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, σε όλους τους τομείς της οικονομίας για κάλυψη των αναγκών του προσωπικού τους σε όλα τα επίπεδα, καθώς και η επιμόρφωση στο εξωτερικό στελεχών των επιχειρήσεων σε νέες αντιλήψεις και μεθόδους διεύθυνσης καθώς και σε εξειδικευμένα θέματα που αποσκοπούν στη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στην Κύπρο.
6. Συνέχιση της παροχής **ευκαιριών κατάρτισης** σε προγράμματα που εφαρμόζονται από ιδρύματα και οργανισμούς κατάρτισης και καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων σε όλες τις λειτουργίες της επιχείρησης και όλα τα επαγγέλματα, τα οποία απευθύνονται τόσο σε ανέργους όσο και σε απασχολούμενους.
7. Συνέχιση, ενίσχυση και αναδιοργάνωση της παροχής **στοχευμένων μέτρων φοιτητικής πρόνοιας** για στήριξη φοιτητών που αντιμετωπίζουν σοβαρές κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες με στόχο τη διασφάλιση της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
8. Συνέχιση της ενημέρωσης και πληροφόρησης των νέων, που παρέχεται από τα **Κέντρα Πληροφόρησης (ΚΕΠΛΗ) Νέων και το Eurodesk Κύπρου**, με στόχο την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχονται από διάφορους φορείς. Στήριξη σε θέματα εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών με στόχο την ομαλή ένταξη των νέων στην κοινωνία ως ενεργοί πολίτες. Επέκταση των ΚΕΠΛΗ ώστε να καταστούν «One Stop Shop Services».

9. Προώθηση της συμμετοχής των μαθητών ηλικίας 4 μέχρι 5 8/12 χρονών σε **προγράμματα προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης** με την παροχή ποικίλων ευκαιριών σε συνεργασία και με άλλους φορείς.
10. Λειτουργία του **Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ)** και σύνδεσή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Το Εθνικό Σημείο Συντονισμού της Κύπρου υπέβαλε στους εμπειρογνώμονες -για σχόλια και εισηγήσεις- το δεύτερο προσχέδιο της Έκθεσης Συσχέτισης των επιπέδων του ΕΠΠ της Κύπρου με αυτά του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF), που ετοιμάστηκε με βάση δέκα προκαθορισμένα κριτήρια. Το τελικό προσχέδιο της Έκθεσης Συσχέτισης παρουσιάστηκε και συζητήθηκε σε συνεδρία της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων τον Ιούνιο του 2014, η οποία υπέβαλε σχόλια για βελτίωση της Έκθεσης. Αφού επικαιροποιηθεί, η Έκθεση θα παρουσιαστεί ξανά στη Συμβουλευτική Ομάδα το πρώτο τρίμηνο του 2015. Μετά την έγκριση της Έκθεσης θα ακολουθήσει πιλοτική εφαρμογή του ΕΠΠ, τα αποτελέσματα της οποίας θα τύχουν αξιολόγησης.
11. Προώθηση του **Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΕΠ)**, η εφαρμογή του οποίου αποτελεί στρατηγικό στόχο της Κυβέρνησης. Το ΣΕΠ αναμένεται να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην προσπάθεια για συνεχή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου. Αναμένεται ότι θα έχει επιπτώσεις στη ΔΒΜ και στην κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού, στο πλαίσιο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διαμόρφωση Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων ως κοινής αναφοράς που θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.
12. Εφαρμογή του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης** (European Credit System for Vocational Education and Training- ECVET). Το ECVET είναι ένα σύστημα μεταφοράς, σώρευσης και αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων, σχεδιασμένο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη. Επιτρέπει την πιστοποίηση και την καταχώριση μαθησιακών αποτελεσμάτων που πέτυχε ένα άτομο σε διάφορα μαθησιακά πλαίσια. Τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να μεταφερθούν προς το αρχικό μαθησιακό πλαίσιο του ενδιαφερόμενου, με στόχο τη σώρευσή τους και την απόκτηση ενός τίτλου προσόντων.
13. Θέσπιση **ρυθμίσεων για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης** βάσει της σχετικής Σύστασης του Συμβουλίου Υπουργών της 20ής Δεκεμβρίου 2012. Έχει ήδη συσταθεί Επιτροπή που θα επεξεργαστεί σχέδιο δράσης. Το ΥΠΠ έχει προωθήσει σχετική πρόταση για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ για την επικύρωση της μάθησης στους τομείς εκπαίδευσης, νεολαίας και εθελοντισμού.
14. Προώθηση των διαδικασιών για **πιστοποίηση των διπλωμάτων παρακολούθησης** των προσφερόμενων **προγραμμάτων ΔΒΜ**, π.χ. Επιμορφωτικά Κέντρα, ΚΙΕ, ΠΙ, Ανοικτό Σχολείο.
15. Αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας και της συμμετοχής των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών ενηλίκων και στελεχών εκπαίδευσης σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το πρόγραμμα Erasmus+, που έχουν έντονο το στοιχείο της γεωγραφικής κινητικότητας και γενικότερα αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων για τη συνεχή προσωπική και επαγγελματική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών. Ενθάρρυνση των σχολείων και ιδρυμάτων τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης να συμμετάσχουν σε δράσεις κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ για την αρχική και συνεχή εκπαίδευση, καθώς και στις τοποθετήσεις σε επιχειρήσεις στο εξωτερικό.

ii. Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Οι δράσεις στοχεύουν, μεταξύ άλλων, σε εξασφάλιση της απόκτησης βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων από όλους, μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, εξασφάλιση διδασκαλίας υψηλής ποιότητας, κατάλληλη αρχική και συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτών, ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας, σύμπραξη με τον επιχειρηματικό κόσμο για εξασφάλιση καλύτερης εστίασης στις δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας-συμβολή στην αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών σε δεξιότητες και την ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας.

Δράσεις που θα προωθηθούν:

1. **Εκσυγχρονισμός των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ)** με έμφαση στην καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσα από τη συνεχή διαμορφωτική αξιολόγηση τους. Προώθηση της απόκτησης, από όλους τους πολίτες, εγκάρσιων βασικών ικανοτήτων, όπως η ψηφιακή ικανότητα, οι μεταγνωστικές ικανότητες, το πνεύμα πρωτοβουλίας.
2. **Ανάπτυξη Προγραμμάτων Σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης** που να είναι προσανατολισμένα στα μαθησιακά αποτελέσματα και έτοιμα να ανταποκριθούν στις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας.
3. Έμφαση στην καλλιέργεια στάσεων **σεβασμού και ισότιμης μεταχείρισης και ανάπτυξης παιδιών με ειδικές ανάγκες**. Στήριξη των αλλόγλωσσων μαθητών και αναβάθμιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών και κλίσεων των μαθητών.
4. Αναβάθμιση της **ποιότητας και της ελκυστικότητας της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης**. Επέκταση του θεσμού των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών και περαιτέρω ανάπτυξη των ΜΙΕΕΚ (αύξηση των θέσεων για φοίτηση και εμπλουτισμός των κλάδων σπουδών). Το ΥΠΠ έχει προωθήσει σχετική πρόταση για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ.
5. Παραγωγή **εκπαιδευτικού υλικού, εργαλείων και περιβάλλοντος μάθησης** για όλους τους εκπαιδευτικούς, σε οριζόντια βάση, διασφαλίζοντας τη συνέχεια και τη συνοχή μεταξύ των βαθμίδων της εκπαίδευσης και παράλληλα διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας των διδακτικών εγχειριδίων και υλικών.
6. **Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων** που έχουν εισαχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα στο πλαίσιο της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης με τη συμμετοχή σε διεθνείς έρευνες και βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών.
7. Ενίσχυση των προσπαθειών για την καλύτερη και **συστηματική συλλογή των δεδομένων** που σχετίζονται με τις δεξιότητες και την προοπτική επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
8. **Στήριξη της μαθησιακής διαδικασίας** και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με **ενίσχυση των ΤΠΕ** σε όλα τα επίπεδα.
9. Προώθηση ευέλικτων ρυθμίσεων επαγγελματικής κατάρτισης μέσα από **ηλεκτρονική μάθηση**.
10. Συνεχής ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση, επαγγελματική ανάπτυξη και ΔΒΜ των εκπαιδευτικών ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του εκπαιδευτικού συστήματος, της κάθε σχολικής μονάδας και των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτικών ενηλίκων και των εκπαιδευτών εκπαιδευτικών.
11. Εκσυγχρονισμός του συστήματος διορισμού των εκπαιδευτικών στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία ώστε να διασφαλιστεί η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης, καθώς και του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου ώστε να εξασφαλίζεται η ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

12. **Διοικητική αναδιάρθρωση/αναδόμηση του ΥΠΠ** σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διακυβέρνησης της ΔΒΜ, της αναβάθμισης και επέκτασης των προσφερόμενων προγραμμάτων ΔΒΜ και αποδοτικότερη αξιοποίηση των επενδύσεων στην εκπαίδευση και προώθηση συνεργειών με άλλους φορείς.
13. Προώθηση της παιδαγωγικής και διοικητικής αυτονομίας των σχολικών μονάδων και ανάπτυξη δικτύων συνεργασιών μεταξύ σχολικών μονάδων για προώθηση και επίλυση προβλημάτων κοινού ενδιαφέροντος και προσφοράς ευκαιριών ΔΒΜ.
14. Στήριξη των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων για να είναι σε θέση να κάνουν πρωτοβάθμια πρόληψη με τα παιδιά που αντιμετωπίζουν διάφορες μαθησιακές, συναισθηματικές και άλλες ανάγκες και να μπορούν να τα βοηθούν στον χώρο της τάξης.
15. Βελτίωση της διαδικασίας **αναγνώρισης και αυτονόμησης των Ιδρυμάτων, Σχολών και Προγραμμάτων** Σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης.
16. Εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου λειτουργίας ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ίδρυση **Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης**, ο οποίος θα είναι η αρμόδια αρχή για τη διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας σε όλο τον χώρο της ανώτερης εκπαίδευσης που προσφέρεται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ο Φορέας θα αναλάβει τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης - Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ), της Επιτροπής Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (ΕΑΙΠ) και της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΕΤΕ). Αναμένεται σύντομα η ολοκλήρωση της συζήτησης του νομοσχεδίου που υποβλήθηκε από το ΥΠΠ τον Οκτώβριο του 2013, και η προώθηση του για υπερψήφισμα στην ολομέλεια της Βουλής.
17. Λειτουργία της **Ιατρικής Σχολής** στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και **Σχολής Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών** στο ΤΕΠΑΚ. Έμφαση στη βελτίωση της **ελκυστικότητας των θετικών επιστημών και της τεχνολογίας**, αλλά και σε προγράμματα που θα είναι σύμφωνα με την κοινωνική οικονομία της αγοράς της Κύπρου και της Ευρώπης για τον 21ο αιώνα και αφορούν κύρια την ανάπτυξη, την καινοτομία και με έμφαση στις επαγγελματικές σπουδές που θα καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες.
18. Συνέχιση της λειτουργίας του **Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης (ΑξιοΠιστοΣυν)**, με στόχο την ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητας των συντελεστών παροχής κατάρτισης. Το σύστημα περιλαμβάνει την αξιολόγηση και πιστοποίηση Κέντρων, Δομών και Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης με έμφαση στη διασφάλιση τόσο της ποιότητας, όσο και της λειτουργικότητας και αποδοτικότητας του συστήματος κατάρτισης.
19. Εξάλειψη του χάσματος ανάμεσα στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης (προδημοτική, δημοτική, μέση). Προώθηση εξασφάλισης ευελιξίας και δυνατότητας οριζόντιας και κάθετης διακίνησης των μαθητών μέσης εκπαίδευσης εντός του εκπαιδευτικού συστήματος.
20. Υλοποίηση της **στρατηγικής** σχετικά με την **εκπαίδευση και κατάρτιση στον τομέα των υδρογονανθράκων**, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2014.
21. Καταρτισμός **Εθνικού Πλαισίου Πολιτικής για την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση**. Σύσταση Τεχνικής Επιτροπής για την **αναβάθμιση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης**.
22. Υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ των Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΑΕΙ), των επιχειρήσεων, της τοπικής βιομηχανίας και της αγοράς εργασίας. Σημαντικά αποτελέσματα αναμένεται να προκύψουν από το συγχρηματοδοτούμενο Έργο «Γραφεία Διασύνδεσης με τον επιχειρηματικό κόσμο».
23. Δημιουργία μηχανισμού για προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, των επιχειρήσεων, των παροχών εκπαίδευσης και κατάρτισης, οργανισμών που ασχολούνται με την έρευνα κλπ,

για να διασφαλιστεί μία καλύτερη μεταφορά πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας έτσι ώστε να αναπτυχθούν ανάλογα οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες.

24. Συνέχιση και ενίσχυση διαφόρων προγραμμάτων που εφαρμόζονταν μέχρι σήμερα, όπως οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ), τα προγράμματα πρόληψης του λειτουργικού αναλφαβητισμού, τα προγράμματα που αφορούν στη στήριξη των ευάλωτων ομάδων του μαθητικού πληθυσμού, στην επανένταξη των μεταναστών, στην πρόληψη και αντιμετώπιση της μαθητικής παραβατικότητας και της αντικοινωνικής συμπεριφοράς.
25. Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΠ και άλλων αρμόδιων υπουργείων σχετικά με τη διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και καλύτερη σύνδεσή της με την αγορά εργασίας.
26. Υποστήριξη συμπράξεων μεταξύ φορέων παροχής ΔΒΜ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για ανταλλαγή καλών πρακτικών και υιοθέτηση μεταρρυθμίσεων μέσα από την υποβολή προτάσεων για ερευνητικά προγράμματα και δυνατότητες που παρέχονται τόσο από το νέο Πρόγραμμα Erasmus+ όσο και από άλλα προγράμματα της ΕΕ ή και άλλων διεθνών οργανισμών, π.χ. Horizon, Creative Europe, Europe for Citizens, Unesco κ.ά.
27. Προώθηση της Καινοτομίας στην Κατάρτιση και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού με στόχο τη στήριξη της διαμόρφωσης και αξιοποίησης καινοτόμων ιδεών στην κατάρτιση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού για βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της κατάρτισης, τη δημιουργία νέων ευκαιριών κατάρτισης και ανάπτυξης, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων.
28. Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ του ΟΝΕΚ και των Μπ-Κυβερνητικών Οργανώσεων ως παροχών ευκαιριών μη τυπικής και άτυπης μάθησης, καθώς και προώθησης υπηρεσιών υποστήριξης των νέων και οργανωμένων συνόλων.
29. Ενθάρρυνση των νέων και των οργανωμένων συνόλων για αξιοποίηση ευκαιριών μη τυπικής μάθησης όπως ο εθελοντισμός και οι ανταλλαγές νέων στον τομέα της Νεολαίας, καθώς και χρήση ευκαιριών για κατάρτιση μέσα από κινητικότητα.
30. Καθορισμός και ανάπτυξη Στρατηγικής σε συνεργασία με άλλους φορείς για ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας τόσο μέσα από την τυπική εκπαίδευση όσο και μέσα από παρεχόμενες ευκαιρίες μη τυπικής μάθησης και τοπικών πρωτοβουλιών.

iii. Προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης για στήριξη της ΔΒΜ

Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών και η ανάληψη συναφών αναπτυξιακών δράσεων αποσκοπεί στην υποβοήθηση διαμόρφωσης της κατάλληλης στρατηγικής της ΔΒΜ στην Κύπρο, στην υποβοήθηση της αποτελεσματικής προώθησης των δράσεων που περιλαμβάνει η στρατηγική ΔΒΜ και στην αξιολόγηση των επιδράσεων των δράσεων της ΔΒΜ.

Οι δράσεις έρευνας και ανάπτυξης που θα προωθηθούν αφορούν τις τάσεις και προβλέψεις αναγκών ΔΒΜ, την ανάπτυξη των συστημάτων της ΔΒΜ και την αξιολόγηση των επιδράσεων της ΔΒΜ στην κυπριακή οικονομία.

1. Τάσεις και Προβλέψεις Αναγκών ΔΒΜ.

Καθοριστικής σημασίας ερευνητικές δραστηριότητες αποτελούν η διερεύνηση των τάσεων συμμετοχής στη ΔΒΜ και οι προβλέψεις των αναγκών ΔΒΜ στην Κύπρο.

- **Διαχρονικές Τάσεις Συμμετοχής στη ΔΒΜ**

Η καταγραφή και ανάλυση των τάσεων συμμετοχής στη ΔΒΜ θα επιτυγχάνεται με την κατάλληλη αξιοποίηση διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου και από άλλες πηγές.

- **Προβλέψεις Αναγκών Απασχόλησης και Κατάρτισης**

Οι προβλέψεις των αναγκών απασχόλησης και κατάρτισης θα αφορούν τόσο μακροχρόνιες προβλέψεις όσο και ετήσιες προβλέψεις με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

Η ετοιμασία μακροχρόνιων προβλέψεων για την απασχόληση σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα αποτελεί καθιερωμένη δραστηριότητα. Η ΑνΑΔ παρέχει προβλέψεις απασχόλησης δεκαετίας συστηματικά κάθε δύο με τρία χρόνια. Στο πλαίσιο της περιοδικής παροχής προβλέψεων δεκαετίας για τις ανάγκες απασχόλησης στην κυπριακή οικονομία, η επόμενη σειρά προβλέψεων περιλαμβάνει τις ακόλουθες τρεις αλληλοσυμπληρούμενες μελέτες:

- Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κυπριακή Οικονομία 2014 - 2024
- Προβλέψεις Αναγκών Απασχόλησης σε Ανώτερου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2014 - 2024
- Προβλέψεις Αναγκών Απασχόλησης σε Μέσου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2014 - 2024

Οι ετήσιες προβλέψεις αφορούν τη Διερεύνηση Αναγκών Απασχόλησης και Κατάρτισης και διεξάγονται με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

Πρόσθετα, θα προωθηθεί η διεξαγωγή μελετών για τον εντοπισμό αναγκών απασχόλησης και κατάρτισης σε τομείς που παρουσιάζουν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης.

2. Ανάπτυξη των Συστημάτων ΔΒΜ.

Η ανάπτυξη των συστημάτων ΔΒΜ με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, την αναβάθμιση της ποιότητας και την ενδυνάμωση της συνάφειας με τις ανάγκες της οικονομίας και αγοράς εργασίας, είναι σημαντικό να υποστηρίζεται από κατάλληλες ερευνητικές δραστηριότητες.

- Εξέταση και απεικόνιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Κύπρου, τόσο συνολικά όσο και σε επιμέρους πτυχές του καθώς και σύγκριση τους με ανάλογα συστήματα στην ΕΕ.
- Εξέταση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο και σύγκριση με την ΕΕ.

3. Αξιολόγηση των Επιδράσεων της ΔΒΜ

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιδράσεων της ΔΒΜ, θα διενεργούνται σε τακτική βάση μελέτες για παρακολούθηση των ατόμων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες ΔΒΜ και για αξιολόγηση των επιδράσεων της ΔΒΜ στην παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας.

4. Εκπόνηση μελετών από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πολιτικής, των αναλυτικών προγραμμάτων, των σχολικών εγχειριδίων και της επιμόρφωσης που παρέχεται από το ΥΠΠ, συνεχής επιστημονική αξιολόγηση του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος και των αποτελεσμάτων της εισαγωγής των επιμέρους καινοτομιών στην εκπαίδευση. Στόχος είναι η διάχυση /αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στις διαδικασίες και το περιεχόμενο της επιμόρφωσης, με σκοπό τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

5. Διενέργεια μελετών για (i) Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων που σχετίζονται με τις προσπάθειες μείωσης της Πρόωρης Εγκατάλειψης του Σχολείου (ΠΕΣ), όπως ΖΕΠ, Ολοήμερο σχολείο κ.ά. και (ii) Εντοπισμό των θετικών δράσεων που σχετίζονται με την ΠΕΣ, αναβάθμισή τους και επέκτασή τους σε περισσότερα σχολεία (π.χ. υπηρεσίες μετάβασης σε όλα τα σχολεία παγκύπρια).

6. Συμμετοχή σε διεθνείς έρευνες μέσω του ΚΕΕΑ:

TIMSS: Διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια και εξετάζει δύο γνωστικά αντικείμενα, τα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες. Πραγματοποιείται στη Δ' Δημοτικού και Β' Γυμνασίου. Μια παράλληλη έρευνα, η TIMSS Advanced, μετρά την επίδοση μαθητών Γ' Λυκείου και κατά το 2015 θα υλοποιηθεί για τρίτη φορά (1995, 2008, 2015). Η συμμετοχή της Κύπρου στην Έρευνα TIMSS 2015 αφορά μόνο στον πληθυσμό της Δ' Δημοτικού.

TALIS: Βασικός σκοπός της έρευνας είναι η συλλογή πληροφοριών από τους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς γυμνασιακού επιπέδου σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με την επαγγελματική τους ανάπτυξη, τη διδασκαλία και την επίδραση των εκπαιδευτικών στη μάθηση. Διεξάγεται κάθε πέντε χρόνια. Η Κύπρος συμμετείχε για πρώτη φορά το 2013 με εκπαιδευτικούς κατώτερου γυμνασιακού κύκλου.

PIAAC: Αποτελεί την πιο διεξοδική και εκτενή διεθνή έρευνα μελέτης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων ενηλίκων που έχει διεξαχθεί.

PISA: Το Πρόγραμμα PISA είναι μια διεθνής έρευνα που διεξάγεται από τον ΟΟΣΑ με σκοπό τη διεθνή αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών που συμμετέχουν σε αυτόν.

iv. Βελτίωση της απασχολησιμότητας (Πρώθηση της ένταξης/επανένταξης στην αγορά εργασίας)

Οι δράσεις θα αποβλέπουν, μεταξύ άλλων, στην παροχή κατάρτισης για βελτίωση της απασχολησιμότητας των νέων και ειδικότερα των αποφοίτων σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των αποφοίτων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των μακροχρόνια ανέργων, των ατόμων με ιδιαιτερότητες/αναπηρίες, στήριξη των επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα, περαιτέρω πρώθηση της Διά Βίου Καθοδήγησης, κτλ.

Δράσεις που θα προωθηθούν:

1. Αναβάθμιση των υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής μέσω της εκπαίδευσης των Εκπαιδευτικών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής για την προώθηση Δεξιοτήτων Διαχείρισης Σταδιοδρομίας και της ενεργού συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στη Διά Βίου Καθοδήγηση.
2. Υπηρεσίες μετάβασης: Στόχος του έργου του ΥΠΠ είναι η προσφορά εξατομικευμένων υπηρεσιών καθοδήγησης σε όλα τα επίπεδα μαθητών ώστε να έχουν τα απαραίτητα εφόδια για ένταξη στην αγορά εργασίας και απασχόλησης, αλλά και ένταξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
3. Λειτουργία **Εθνικού Φορέα Διά Βίου Καθοδήγησης**. Ο φορέας που ιδρύθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Μάρτιο του 2012 θα συνεχίσει το έργο του με σκοπό την εναρμόνιση και τον συντονισμό των υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής που προσφέρονται από διάφορους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς (ΥΠΠ, ΥΕΠΚΑ, Οργανώσεις Εργοδοτών, Συντεχνίες, Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου κτλ.).
4. Ενίσχυση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που να υποστηρίζουν την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση.
5. Συνέχιση των δράσεων τοποθέτησης ανέργων, τόσο πτυχιούχων όσο και αποφοίτων γυμνασίων, λυκείων, τεχνικών σχολών και μεταλυκειακής εκπαίδευσης, για απόκτηση εργασιακής πείρας, με σκοπό τη βελτίωση της απασχολησιμότητας τους με την παράλληλη παροχή δυνατότητας σε επιχειρήσεις / οργανισμούς να αξιοποιήσουν κατάλληλο δυναμικό.
6. Συνέχιση των δράσεων απασχόλησης και κατάρτισης ανέργων σε επιχειρήσεις / οργανισμούς με στόχο την παροχή ευκαιριών απασχόλησης και εξειδικευμένης ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης σε άνεργους

νέους τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με την παράλληλη παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις/οργανισμούς για να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας.

7. Συνέχιση των δράσεων για κατάρτιση ανέργων με στόχο τη συμμετοχή ανέργων σε προγράμματα κατάρτισης σε τομείς, επαγγέλματα και θέματα για τα οποία διαπιστωμένα υπάρχουν ανάγκες στην οικονομία. Η συμμετοχή των ατόμων στα προγράμματα κατάρτισης αναμένεται ότι θα ενισχύσει σημαντικά την απασχολησιμότητά τους και θα οδηγήσει στην εύρεση επικερδούς απασχόλησης.
8. Σταδιακή **επέκταση των δομών της ΝΣΜ** σε όλη την Κυπριακή Δημοκρατία. Επιπλέον η Μαθητεία θα επεκταθεί σε νέους τομείς που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης, πέραν της βιομηχανίας φυσικού αερίου και πετρελαίου, και επίσης θα περιλάβει επαγγελματικές αλλά όχι κατ' ανάγκη τεχνικές διαδρομές σταδιοδρομίας. Στο πλαίσιο του πνεύματος της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τη Μαθητεία προγραμματίζεται η υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών κινήτρων προς τους εργοδότες για αύξηση της προσφοράς και βελτίωση της ποιότητας των θέσεων μαθητείας. Προγραμματίζεται, επίσης, η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού ένταξης στην απασχόληση των νέων που συμπληρώνουν τη φοίτησή τους στη ΝΣΜ. Οι δομές της ΝΣΜ θα υποδέχονται και νέους στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για εφαρμογή της Σύστασης Εγγύηση για τη Νεολαία.

9. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΔΒΜ

Η χρηματοδότηση των έργων/σχεδίων ΔΒΜ που θα προωθηθούν κατά την περίοδο 2014-2020 θα προέλθει από:

- Την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της συγχρηματοδότησης από:
 - Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,
 - Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επιχορήγηση σχεδίων που εμπίπτουν στο Πρόγραμμα Erasmus+.
- Τους Εθνικούς πόρους:

Για τα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ σχέδια/έργα, η συνεισφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας θα καταβάλλεται με χρήση των προνοιών που έχουν εγκριθεί/συμφωνηθεί στους Κρατικούς Προϋπολογισμούς του 2014 και 2015, αντίστοιχα ή θα εγκριθούν, σε μελλοντικούς Κρατικούς Προϋπολογισμούς.

Τα έργα/σχέδια, πέραν των συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ, θα χρηματοδοτούνται από εγκεκριμένα άρθρα και κρατικά κονδύλια στους Προϋπολογισμούς των Υπουργείων.

10. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Για την προώθηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής ΔΒΜ θα συνεχίσει να λειτουργεί Εθνική Επιτροπή ΔΒΜ και Τεχνική Επιτροπή ΔΒΜ. Η Εθνική Επιτροπή ΔΒΜ έχει τη γενική ευθύνη διαμόρφωσης προτάσεων πολιτικής για τη ΔΒΜ και παρακολούθησης της υλοποίησης της πολιτικής για τη ΔΒΜ.

Ο ρόλος της Εθνικής Επιτροπής είναι:

- Η παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων, καθώς και η διατύπωση εισηγήσεων για αναθεώρηση της, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.
- Η εξασφάλιση της συμμετοχής και ο γενικότερος συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη διαμόρφωση και υλοποίηση της στρατηγικής.

Ο ρόλος της Τεχνικής Επιτροπής είναι να συνεπικουρεί την Εθνική Επιτροπή στο έργο της. Στην Εθνική Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης θα συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και Υπηρεσίες του Κράτους και όλοι οι κοινωνικοί εταίροι σε ανώτατο επίπεδο.

Στην Τεχνική Επιτροπή θα συμμετέχουν η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και το Κέντρο Παραγωγικότητας.

Η Συντονιστική Επιτροπή, που ετοίμασε την παρούσα Έκθεση (Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, ως πρόεδρος, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Παραγωγικότητας και Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) θα ετοιμάσει Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για έγκριση, σχετικά με τους όρους εντολής και τη σύνθεση των δύο Επιτροπών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

- Η *τυπική μάθηση* είναι η μάθηση που πραγματοποιείται σε ένα οργανωμένο και δομημένο περιβάλλον, το οποίο είναι ειδικά αφιερωμένο στη μάθηση (π.χ. σε εκπαιδευτικό οργανισμό ή οργανισμό κατάρτισης) και χαρακτηρίζεται ρητώς ως μάθηση (ως προς τους στόχους, τη διάρκεια ή τους πόρους). Είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου και οδηγεί στην απόκτηση επαγγελματικού προσόντος, συνήθως με τη μορφή πιστοποιητικού ή διπλώματος. Περιλαμβάνει τα συστήματα γενικής εκπαίδευσης, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Η *μη τυπική μάθηση*: αφορά τη μάθηση που πραγματοποιείται μέσω σχεδιασμένων δραστηριοτήτων (όσον αφορά τους μαθησιακούς στόχους, τον χρόνο μάθησης, τα μαθησιακά μέσα), όπου υπάρχει κάποια μορφή στήριξης της μάθησης (π.χ. σχέση εκπαιδευομένων- εκπαιδευτών). Είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου. Τα αποτελέσματα της μπορούν να πιστοποιηθούν και να οδηγήσουν στην απονομή πιστοποιητικού. Μπορεί να καλύπτει προγράμματα για τη μετάδοση σχετικών με την εργασία δεξιοτήτων, τον αλφαριθμητισμό των ενηλίκων και τη βασική εκπαίδευση για όσους εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Πολύ συνηθισμένες περιπτώσεις μη τυπικής μάθησης είναι, μεταξύ άλλων, η ενδο-επιχειρησιακή κατάρτιση, μέσω της οποίας οι επιχειρήσεις επικαιροποιούν και βελτιώνουν τις δεξιότητες των εργαζομένων τους (π.χ. δεξιότητες Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)), η διαρθρωμένη ηλεκτρονική μάθηση (π.χ. με τη χρήση ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων) και οι σειρές μαθημάτων που διοργανώνονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για τα μέλη τους, τις στοχοθετημένες ομάδες τους ή το ευρύ κοινό.
- Η *άτυπη μάθηση* είναι η μάθηση που προκύπτει από καθημερινές δραστηριότητες σχετιζόμενες με την εργασία, την οικογένεια ή τον ελεύθερο χρόνο. Δεν είναι οργανωμένη ούτε διαρθρωμένη όσον αφορά τους στόχους, τον χρόνο ή τα μαθησιακά μέσα. Η άτυπη μάθηση συνήθως δεν είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου. Τα αποτελέσματα της συνήθως δεν οδηγούν σε πιστοποίηση αλλά μπορούν να επισημοποιηθούν και να επικυρωθούν στο πλαίσιο αναγνώρισης προγενέστερων μαθησιακών σχημάτων. Η άτυπη μάθηση αναφέρεται ως εμπειρική ή τυχαία/συμπτωματική μάθηση. Παραδείγματα μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί μέσω άτυπης μάθησης είναι οι δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί κατά τη διάρκεια της ζωής και η επαγγελματική πείρα. Άλλα παραδείγματα είναι οι δεξιότητες διαχείρισης έργου ή οι δεξιότητες ΤΠΕ που αποκτώνται κατά την εργασία, η εκμάθηση ξένων γλωσσών και οι διαπολιτισμικές δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά την παραμονή σε άλλη χώρα, οι δεξιότητες ΤΠΕ που αποκτήθηκαν εκτός εργασίας, οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν μέσω εθελοντισμού, πολιτιστικών δραστηριοτήτων, αθλητισμού, εργασίας στον τομέα της νεολαίας και μέσω δραστηριοτήτων στο σπίτι (π.χ. φροντίδα παιδιών).

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑναΔ	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
ΑΞΙΚ	Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
ΓΔ ΕΠΣΑ	Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
ΔΒΜ	Διά Βίου Μάθηση
ΔΥΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΚ	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΚΑΔΔ	Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
ΚΕΠΑ	Κέντρο Παραγωγικότητας
ΜΙΕΕΚ	Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΜΟ	Μέσος όρος
ΝΣΜ	Νέα Σύγχρονη Μαθητεία
ΟΝΕΚ	Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΙ	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
ΣΕΠ	Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας
ΥΕΠΚΑ	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΥΠΠ	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Jobs and Skills for youth: review of policies for youth employment of Cyprus, Σεπτέμβριος 2013, Διεθνές Γραφείο Εργασίας (International Labour Office)
- Μηνιαίο Δελτίο Οικονομικής Ανασκόπησης, Ιούλιος 2014, Υπουργείο Οικονομικών
- Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 4^ο τρίμηνο 2013, Στατιστική Υπηρεσία
- Εγγεγραμμένοι άνεργοι, Αύγουστος 2014, Στατιστική Υπηρεσία
- Ψηφιακή Στρατηγική της Κύπρου, Φεβρουάριος 2012, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
- Έγκαιρος Εντοπισμός Αναγκών Απασχόλησης και Κατάρτισης για Αποτελεσματική Διαχείριση του Φυσικού Αερίου στην Κύπρο, Νοέμβριος 2012, ΑνΑΔ
- Commission staff working document: education and training monitor 2013, Νοέμβριος 2013, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Europe 2020, a strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Communication from the Commission, March 2010, European Commission
- Έρευνα PISA
- Έρευνα PIACC

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
www.dgerpcd.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών
www.mof.gov.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
www.moec.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
www.mlsi.gov.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
www.anad.org.cy

Κέντρο Παραγωγικότητας
www.mlsi.gov.cy/kepa

Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης
www.llp.org.cy

Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου
www.youthboard.org.cy

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
www.pi.ac.cy

Στατιστική Υπηρεσία
www.mof.gov.cy/cystat

Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
www.mof.gov.cy/capa

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
www.hhic.ac.cy

Αστυνομική Ακαδημία
www.police.gov.cy

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+
ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Horizon 2020
ec.europa.eu/programmes/horizon2020

Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας
www.research.org.cy

Έρευνα PISA: <http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results.htm>

Έρευνα PIAAC: <http://skills.oecd.org/skillsoutlook.html>

